

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA PEDAGOGIKY

**APLIKACE SKUPINOVÉHO VYUČOVÁNÍ
DO VÝUKY NA STŘEDNÍ ŠKOLE**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zdeňka Sůvová

Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Vedoucí práce: PhDr. Dagmar Čábalová, Ph.D.

Plzeň, 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 2013

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vážené paní PhDr. Dagmar Čábalové, Ph.D. za odborné konzultace, poskytování cenných rad, pomoc při řešení naskytnutých problémů a za čas, který mi věnovala.

OBSAH:

ÚVOD.....	6
1 SKUPINOVÉ VYUČOVÁNÍ.....	8
1.1 Znaky skupinového vyučování.....	8
1.2 Historie skupinového vyučování.....	11
1.3 Kooperativní vyučování.....	13
1.4 Odlišnosti kooperativního a skupinového vyučování.....	15
2 REALIZACE SKUPINOVÉHO VYUČOVÁNÍ S PRVKY KOOPERATIVNÍHO VYUČOVÁNÍ.....	17
2.1 Utváření skupin.....	17
2.1.1 Počet žáků ve skupině.....	19
2.2 Řízení výuky ve skupinovém vyučování.....	20
2.2.1 Školní prostředí a prostor.....	21
2.2.2 Úkoly a cíle vhodné pro skupinové vyučování.....	22
2.2.3 Role učitele při skupinovém vyučování.....	25
2.3 Hodnocení práce ve skupinovém vyučování.....	26
2.4 Klady a zápory skupinového vyučování.....	28
3 APLIKACE SKUPINOVÉHO VYUČOVÁNÍ V PŘEDMĚTU ODBORNÝ VÝCVIK ŠITÍ.....	30
3.1 Příprava skupinového vyučování v předmětu odborný výcvik šití.....	30
3.2 Realizace skupinového vyučování v předmětu odborný výcvik šití.....	36
3.2.1 Skupinové vyučování v předmětu odborný výcvik šití – úkoly.....	37
3.2.2 Skupinové vyučování s prvky projektového vyučování v předmětu odborný výcvik šití – přehlídky.....	46
3.3 Závěr praktické části	56
ZÁVĚR.....	59
RESUMÉ.....	61
SUMMARY.....	61
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Každý z nás v průběhu svého života projde několika sociálními skupinami. Vstupujeme do sociálního prostředí, které jsme si sami nezvolili, jako je rodina, škola a někdy i pracoviště, ale samozřejmě máme i skupiny, které jsme si sami vybrali, jako jsou kroužky a party kamarádů. Do rodiny se většinou narodíme, rodiče a příbuzní jsou členy naší primární sociální skupiny. Na základě jejich výchovy, příkladu a doporučení jsme později připraveni vstoupit do další skupiny a to je školka a později škola. Do školního prostředí nastoupíme s určitým množstvím cizích lidí a teprve v průběhu školní docházky se začínají uskutečňovat různé sociální skupiny, party. Ve třídě se utváří různá seskupení na základě vzájemných vztahů, sympatie, antipatie, empatie a tolerance. Skupina je pro jednotlivé členy pomocníkem v různých sociálních interakcích, je pro něj podporou, ochranou a usnadněním v chodu života. Ve skupině spolužáků a kamarádů se jedinec může seberealizovat, má pocit zařazení a sounáležitosti s vrstevníky, získá od spolužáků uznání a zpětnou vazbu.

Skupinové vyučování je jednou z organizačních metod, kde se může využít přirozená tendence dětí ke sdružování a napomáhá tak dětem i učitelům k lepšímu sociálnímu prostředí ve škole a k lepším výkonům jak dětí tak i učitele.

Cílem bakalářské práce je, po prostudování odborné literatury týkající se skupinového vyučování, v teoretické části popsat poznatky získané z odborné literatury. V teoretické části v první kapitole je popis znaků skupinového vyučování, historie, podstatné znaky kooperativního vyučování a porovnání kooperativního vyučování se skupinovým vyučováním. Tento popis jsem zařadila pro značnou podobnost těchto dvou vyučovacích forem a z důvodu, že v odborné literatuře, při popisu skupinového vyučování, někteří autoři zařazovali i prvky kooperativního vyučování. Proto i v této bakalářské práci se kooperativní prvky vyskytují.

V druhé kapitole jsem nastínila plánování, přípravu a realizaci skupinového vyučování, úkoly vhodné pro skupinové vyučování a roli učitele při skupinovém vyučováním. Popsala jsem i kladné i záporné stránky skupinového vyučování.

Cílem bakalářské práce v praktické části je zdokumentovat skupinové vyučování, které se uskutečnilo v rámci výuky odborného výcviku šití na Integrované střední škole živnostenské v Plzni.

V závěru bakalářské práce je vyzdvižena prospěšnost skupinového vyučování pro rozvoj sociálního citění žáků, pro podporu vývoje kreativity a tvořivosti, pro zlepšení pracovní aktivity žákyň při vyučování odborného výcviku šití.

Součástí bakalářské práce je 10 příloh, které jsou zaměřeny na realizaci skupinového vyučování.

1 SKUPINOVÉ VYUČOVÁNÍ

Odborníci v pedagogické a didaktické oblasti předkládají různé pohledy na definici skupinového vyučování a jeho zařazení mezi metody nebo formy vyučování. J. Skalková napsala: „*Skupinovým vyučováním chápeme takovou organizační formu, kdy se vytvářejí malé skupiny žáků (3 - 5 členné), které spolupracují při řešení společného úkolu. Tato skupina je sociálním útvarem, mezi členy se rozvíjejí sociální interakce. Chování jednotlivce je v něm řízeno jak společným cílem, tak i chováním členů skupiny*“ (Skalková, 1978, s. 99).

J. Maňák řadí skupinovou výuku mezi komplexní výukové metody. Doporučuje kombinovat skupinové vyučování s metodami řešení problémů, s projektovou výukou a s brainstormingem. Označuje ji jako skupinově problémovou metodu. H. Kasíková se přiklání k názoru J. Skalkové. Definici skupinového vyučování J. Skalkové používá i ve svých knihách.

Oba názory jsou správné. Vždy jde o způsob řešení. Definice skupinového vyučování mají společný základ, a to je spolupráce při řešení úkolů, při společné činnosti na základě aktivity, tvořivosti a hlavně spoluúčasti všech členů skupiny. Skupinové vyučování je tedy taková organizační forma vyučování, která podporuje potřebu každého žáka při spolupráci na zadaných učebních a pracovních úkolech či tématech v malých pracovních či žákovských skupinách.

1.1 Znaky skupinového vyučování

Mezi základní znaky skupinového vyučování patří společná činnost ve skupině žáků při rozdělení žáků ve třídě do menších skupin. Skupina žáků je sociální skupinou, ve které dochází ke spolupráci, komunikaci a rozvíjení sociálních vztahů. Předpokládá se osobní zodpovědnost, skupina uspěje, pokud uspějí všichni její členové. Je to jeden z důvodů, který jednotlivé členy skupiny motivuje a povzbuzuje ke vzájemné pomoci a spolupráci (Skalková, 1978).

Základem skupinového vyučování je využití přirozených potřeb dětí ke sdružování. Při zařazení slabších dětí do skupiny ostatní členové skupiny tomuto žákovi pomáhají, podrží jej, a tím vznikne těsnější sepětí v této skupině. Žáci jsou svazováni pocitem sounáležitosti a jejich osobní život, jejich pocity jsou kladně obohaceny. Přímo ve skupině se žáci učí dovednostem, postojům i hodnotám od svých spolužáků, učí se napodobovat, získávají sebedůvěru a umí sami sebe dobře hodnotit. Činnost, která ve skupině probíhá, je zaměřena na získávání a rozvoj znalostí, na poznávání, osvojování a zdokonalování již získaných vědomostí a dovedností a zároveň přispívá k zlepšení sociálních vztahů ve skupině a mezi žáky navzájem. Spolupráce ve skupině pomáhá žákům navzájem se lépe poznat, introvertní žáci nemají takovou trému, jako před celým kolektivem a snadněji vysloví své myšlenky a názory. Naopak žáci, kteří se rádi předvádí, nemají velké publikum na zhlédnutí a obdivování svých výkonů a ve skupinách svoje výstupy tlumí. Pokud je ve skupině žák, který je dominantní a má kladné morální zásady, pak dokáže snadněji zkrotit i agresivní spolužáky a ti si nestačí vytvořit kolem sebe stoupence násilí (Skalková, 2007).

Skupinové vyučování podporuje (Mechlová, 1986):

1. motivaci - snahu o co nejlepší a nejkvalitnější výkon, rozvoj zájmu o daný předmět,
2. rozvoj - kreativitu, iniciativu, učí používat informace, tvořivé myšlení, žáci sami určují cíl a hodnotí jeho plnění, učí se diskutovat, hledat, vyhledávat, porovnávat, diskutovat, prezentovat své myšlenky.
3. kontrolní činnost - informaci o stavu, průběhu a výsledcích, porovnávání výsledků, sebehodnocení;
4. výchovnou složku – výchovu ke spolupráci, k toleranci, vzájemné pomoci, k samostatnosti, k sebedůvěře, k sebeuvědomění, k odpovědnosti, k toleranci, k ohleduplnosti; pomáhat si, vzájemně se obohacovat, podporovat, vyjádřit solidaritu, učit jeden druhého, introverti mají menší ostych a trému, podporuje potřebu prestiže a uznání od spolužáků a učitele, aj.
5. aktivitu – umění pracovat, rozvrhnout si činnosti, využít čas

Skupinová práce přispívá u žáků k rozvoji kladných vlastností jako je ochota pomáhat, podporovat názory, odpovědnost, tolerance. Naučí se i skupinovým dovednostem – umění pochválit, být laskavý, umět naslouchat nejen sám sobě ale i druhým, dokázat správně zhodnotit situaci, odhadnout kdy povzbudit, zvládnout porozumění druhých, naučí se ale i dovednosti v odstraňování nedorozumění. Jedna z důležitých dovedností je i dokázat se

vzepřít skupině, pokud mám k její práci, názorům či postojům výhrady. Během práce ve skupině se žáci zdokonalí i v sebehodnocení a sebekontrole (Mechlová, 1986).

Skupinové vyučování lze ve vyučovacím procesu využít: Jako přípravu na vyučování – učitel může zadat skupinám za úkol shromažďování údajů, materiálů, informací, literatury. Vhodné je použít skupinové vyučování i při osvojování učiva – skupiny zpracovávají nové poznatky, provádí experimenty, zpracovávají materiál, vyvozují závěry. Jde aplikovat i u procvičování, kde dochází spojování teorie s praxí, aplikace poznatků, sestavování přehledů, dají se pořádat i sbírky. Hodí se na opakování probraného učiva. Zde dochází k procvičování a upevňování učiva, scelení vědomostí. Dá se aplikovat i při probírání nového učiva k ujasňování nových pojmů a informací (Mechlová, 1986).

Rozvoj klíčových kompetencí žáků při skupinovém vyučování:

- kompetence komunikativní – žák se dokáže vyjadřovat v ústní i písemné formě výstižně a srozumitelně, při argumentaci používá vhodná a slušná slova, dokáže aktivně naslouchat, snaží se reagovat na podněty, diskutuje o myšlenkách a návrzích;
- kompetence sociální a personální – začlenění do kolektivu, spolupráce s ostatními ve skupině, učí se toleranci, názory ostatních ve skupině přijímá, respektuje a toleruje, dodržuje stanovená pravidla, stanoví si přiměřené cíle na základě poznání vlastních možností, respektuje spolupracovníky;
- kompetence k řešení problému – učí se rozeznat své nedostatky a řešit vzniklé problémy, hledá a vybírá optimální řešení vzniklého problému, dokáže vysvětlit i ohájit svoje stanovisko a řešení, snaží se pracovat pečlivě a s trpělivostí;
- kompetence k učení – snaží se o efektivní učení, dokáže vyhodnocovat a rozvíjet získané informace, prezentuje svoji práci, dokáže se dále vzdělávat;
- kompetence k práci – žák manuální dovednosti zdokonaluje za používání tvořivosti a estetického cítění, při spolupráci ve skupině se přizpůsobí tempu skupiny, snaží se nacházet přijatelné způsoby řešení, využívá správné technologické postupy, vybírá metody práce vedoucí k cíli;
- kompetence využívat informační prostředky – efektivní využití informačních zdrojů jako je kniha, časopis, internet, televizní technika, počítačové programy, audiovizuální programy (Sitná, 2009).

1.2 Historie skupinového vyučování

Skupinové vyučování v historickém vývoji prošlo několika etapami, od žákovských skupin a pomocníků, přes dětské, pracovní skupiny a výchovné skupiny až ke skupinovému a kooperativnímu vyučování v současné době.

Nejstarší skupinovou prací podle záznamů z Indie a antického Říma je tzv. systém pomocníků, kdy schopnější žáci pomáhali probírat a upevňovat učivo s mladšími a slabšími žáky.

Ve Švýcarsku v roce 1816 bylo realizováno skupinové vyučování J.B.Girardem (1765-1850). Ve vyučování se pokoušel prosazovat prvky spolupráce dětí na základě mateřského cítění, v duchu křesťanské pomoci silnějšího slabšímu a bohatšího chudšímu.

Podobný způsob výuky zaváděli Andrew Bell (1753–1832) a Joseph Lancaster (1778-1838). V jejich školách jeden talentovaný žák soustavně vyučoval slabšího žáka a při opakování učiva pomáhali skupince spolužáků (Švajcer, 1966).

V USA na rozhraní 19. a 20. století byl jedním z nejvýznamnějších propagátorů skupinového vyučování John Dewey, jenž ve své experimentální škole zavádí dětské skupiny, které mají být podle Johna Dewea „nositelem vzdělávacího systému“.Ve své práci vychází z přesvědčení, že vědomosti mají jen tehdy určitou hodnotu, pokud je člověk získal vlastní zkušeností a může tyto vědomosti použít jako prostředek k další práci (Skalková, 2007).

V Rusku prosazuje na začátku 20. století sociální konstruktivismus Lev Semjonovič Vygtskij. Ve svých pracích, zdůrazňuje sociální dimenze při vyučování, využívání skupinového vyučování a prosazuje nezastupitelnou úlohu sociální interakce. Doporučuje zavedení do učebního procesu problémy ze života, edukační hry a tvořivé myšlení.

Ve Spojených státech amerických ve stejném období probíhají pokusy o nové uspořádání modelu školy. Vznikají alternativní školy, které měly nahradit tradiční způsob výuky. Jejich koncepce je obsažena v daltonském učebním plánu. Autorkou daltonské koncepce je Helen Parkhurstová. Základem daltonského plánu bylo aktivní samostatné a svobodné učení žáků. Žáci si mohou sami vybírat tempo učení i úkol. Na daltonský plán navazuje winnetská soustava, která se snaží odstranit nedostatky daltonského plánu a

k samostatnému studiu přidává i skupinovou spolupráci. Žáci se do skupin seskupovali podle schopností a individuálních zájmů (Jůva, 2007).

Skupinové vyučování bylo zaváděno do praxe i v Rakousku. Po 1. světové válce jej prosazují učitelé jako sociální prostředek u rozvráceného rodinného prostředí. Ve Vídni vzniká kroužek pedagogů a psychologů. Jeho nejvýznamnější představitelkou byla Elza Köhlerová.

Ve Francii od roku 1920 propaguje a zavádí do praxe skupinové formy vyučování Roger Cousinet. Aplikoval v několika školách dva základní směry - volné seskupení žáků do skupin a volnou volbu práce ve skupině.

V Německu byl velkým propagátorem skupinové práce Peter Petersen (1884 – 1952). V roce 1924 navrhl Jenský plán, kde zdůraznil organizaci kolektivu dětí ve škole na základě „velké rodiny“ a doporučil nerozdělovat děti do skupin podle věku. Navrhnul různé formy individuálního a skupinového vyučování. Podporoval vzájemnou pomoc dětí v pracovních skupinách. Zavrhnul formální rozdělení do tříd a prosazoval dobrovolné seskupení žáků (Jůva, 2007).

Po 2. světové válce se skupinové vyučování postupně víc prosazuje. Například v Rakousku se skupinové vyučování uplatňuje již od prvních tříd, ve kterých vznikají výchovné skupiny. Do skupin se žáci rozdělují podle vzájemných sympatií. Ze začátku se jednalo o vyučování ve skupinách, teprve v dalších ročnících jde o skupinové vyučování. Skupinová práce byla zaváděna jako jedna z reforem vyučování důsledně ve spojení s klady hromadného vyučování a byl přitom kladen důraz na vedoucí úlohu učitele. Ve stejném období se v Polsku zabývali skupinovým vyučováním pedagogové W. Okoń a Jan Bareski. Svůj výzkum zaměřili na spojení skupinového vyučování s problémovým vyučováním (Kasíková, 2001).

Důležitou roli v rozšíření a zavádění skupinového vyučování do výuky měla sociální psychologie. Psychologové, zejména Francouz J. Piaget (1896 – 1980), ve svých výzkumech zjistili, že žáci se lépe prosazují v menších skupinách, jsou si navzájem bližší, méně se ostýchají a lépe vyjadřují své myšlenky. Na základě jejich zkoumání se zavádí do výuky formy vyučování založené na týmové, skupinové a kooperativní práci (Mechlová, 1986).

Teoretickému bádání v oblasti skupinového vyučování a empirickému výzkumu se v ČR věnovala J. Skalková. Ve svých pracích podrobně rozebírá teoretická východiska skupinového vyučování jako modernizaci vyučování a protiklad hromadného vyučování. Rozebírá nevýhody hromadného vyučování, ve kterém není dostatečně využit sociální aspekt vyučování, tedy sociální vztahy. Na základě výzkumu stanovuje podmínky pro kladné zvládnutí práce se skupinami (Kasíková, 2001).

Ministerstvo práce USA v roce 1989 vydalo zprávu komise, ve které přímo žádají školy, aby zaváděly do školního vyučování výukové metody, se kterými se studenti v budoucnu setkají na svých pracovištích. Požadují více spolupráce, skupinovou práci a kooperaci. Svůj požadavek zdůvodňují zjištěním, že ve skupině se žáci lépe připraví pro život ve společnosti, dokáží lépe argumentovat, zlepší se jim komunikativní dovednosti (Kovalík, 1995).

V průběhu několika staletí se skupinové vyučování vytvářelo do dnešní podoby. Několik reformátorů v různém časovém období se snažilo o přiblížení tradiční školy skutečnému životu. V tradiční škole byli učitelé hodně direktivní a žáci jen poslušným nástrojem učícím se nekonečné řady údajů, kterým někdy ani nerozuměli. Hlavní organizační formou bylo frontální vyučování a metodou vyučování slovní monologická výuka. Skupinové vyučování se zavádělo jako jedna z forem či metod vyučování pro obohacení a doplnění výuky a ne proto, aby frontální vyučování bylo nahrazeno. Základním posláním skupinového vyučování je připravovat žáky na život ve společnosti a pro práci ve skupině, a snaha o propojení výuky ve škole s problémy skutečného života.. Ve skupinovém vyučování se reformátoři snažili o zapojení problémů, které přímo ze života vychází a učit žít žáky ne vedle sebe ale spolu.

1.3 Kooperativní vyučování

Kooperace je součinnost, spolupráce. spolupůsobení lidí, kteří jsou zainteresovaní na efektivním výsledném řešení. Kooperativní vyučování je založeno na spolupráci při řešení pedagogických úkolů, na sdílení při řešení těchto úkolů a na podpoře při činnosti spojené s veškerou činností během kooperativního vyučování.

Mezi znaky kooperativního vyučování patří pozitivní vzájemná závislost – skupina úkoly splní, pokud každý jedinec svůj úkol zvládne. Žáci jsou za svoji činnost odpovědní, ve skupině skládají účty ze své činnosti, mají osobní odpovědnost. Ve skupině jsou si blízko, vzniká interakce tváří v tvář. Mohou se proto rozvíjet a formovat skupinové dovednosti kooperující skupiny jako je komunikace, důvěra, spolupráce, pomoc a podpora. Dalším znakem je reflexe skupinové činnosti. Společná činnosti je závislá i na tom, jakým způsobem je skupina schopna předložit výsledky své činnosti, jak ji dokáže popsat a rozhodnout se pro další kroky při úspěchu či neúspěchu.

V kooperativním vyučování má každý žák v kooperující skupině svůj úkol. Je zde vedoucí skupiny, mluvčí skupiny, pozorovatel, časoměřič, pracovník s informacemi a zapisovatel. Každý jedinec dostane přidělený úkol, za který má zodpovědnost. Dá se proto vyhodnotit pracovní činnost a výsledek činnosti u každého jednotlivého člena skupiny zvlášť. Jelikož se hodnotí i výsledek celé skupiny, musí členové skupiny spolupracovat při řešení problémů, pomáhat si navzájem (Kasíková, 1997).

Hodnocení kooperativního vyučování probíhá ve více rovinách. Jedinci se hodnotí navzájem ve skupině a probíhá i sebehodnocení. Vyhodnotí se činnost skupiny i výsledek činnosti, hodnotí nejen učitel ale i skupiny navzájem. Hodnotí se i dodržení předem stanovených kritérií zadaného úkolu.

V kooperativním vyučování dochází k rozvoji sociálních a úkolových dovedností, žáci se učí pomáhat druhým, učí se dívat na problémy očima druhých, rozvíjí se přátelství. Lépe se poznávají, zbavují se ostychu a trémy, dokáží sdílet své názory. Žáci zdokonalují své komunikativní dovednosti. Dokáží argumentovat a formovat své myšlenky, předložit získané informace. Učí se posoudit a přezkoumat pokrok v činnostech. V kooperativním vyučování zvládají žáci náročnější úkoly než kdyby pracovali samostatně.

Při kooperativním vyučování dochází k změně úloze učitele. Učitel není již diktátorem předkládající informace ale je koordinátorem činnosti, navrhuje úkoly a monitoruje činnosti žáků, stává se rádcem, průvodcem a poradcem.

Cílem kooperativního vyučování ve skupinách je rozvoj sociálních vazeb a splnění zadaného úkolu. Mezi cíle proto patří rozvoj sociálního svědomí, tolerance, uvědomění si

potřeb a zájmů druhých ale i zvyšování sebedůvěry a jistoty ve své schopnosti (Kasíková, 1997).

1.4 Odlišnosti kooperativního a skupinového vyučování

Na začátku této kapitoly připomeneme z předchozích kapitol hlavní znaky kooperativního a skupinového vyučování.

Hlavní znaky u kooperativního vyučování:

- Vytvoření sociálních vazeb je cílem výuky, podpora druhých, pomoc, akceptace;
- Interakce členů skupiny, komunikace, užitek z činnosti pro všechny členy;
- Podpora, sdílení, spolupráce, empatie, respekt, řešení konfliktů konstruktivně a nenásilně, jedinci jsou posilováni, tolerance;
- Každý člen ve skupině má svůj úkol a svoji roli;
- Všichni musí určitým dílem přispívat k zvládnutí úkolu;
- Úspěch jednotlivých členů je i úspěchem skupiny;
- Je hodnocena nejen výsledná část výuky ale i proces;
- Výsledek se dá vyhodnotit, jak za celou skupinu, tak i za jednotlivce.

Hlavní znaky u skupinového vyučování:

- Vytvoření sociálních vazeb je možné;
- Sociální interakce není cílem;
- Jednotlivci ve skupině nezodpovídají za výsledek skupiny;
- Nejsou určeny úkoly pro jednotlivce ve skupině;
- Může se vyskytnout žák, který nepřispívá ke společné práci;
- Není hodnocena činnost při procesu výuky;
- Ve skupině se může vyskytnout žák dominantní, který ovládá ostatní žáky;
- Konečný výsledek se hodnotí těžce (Čábalová, 2007).

Kooperativní vyučování je spolupráce ve skupině, ale na rozdíl od skupinového vyučování má každý člen skupiny v kooperativním vyučování přesně určený úkol a vedoucí skupiny dohlíží na to, aby tyto úkoly byly splněny a vyřešeny. Pokud je to

zapotřebí, pak vedoucí skupiny, ale i ostatní členové skupiny pomáhají radou, či povzbuzením členu skupiny, který má problémy s vyřešením zadaného úkolu. Pokud neuspěje jedinec, nemůže uspět ani skupina. A pokud neuspěje skupina, pak neuspěje ani jedinec.

Ve skupinovém vyučování není činnost jedinců viditelná. Pokud je ve skupině žák, který se jen „veze“, pak se ve skupině schová a ostatní za něj úkoly splní. V kooperativním vyučování dochází k tomu, že díky spolupráci, drží žáci pevněji při sobě, váží si víc jeden druhého. Mají během činnosti společné zážitky, mají společnou radost a dobrý pocit ze správně vykonané činnosti, ale i třeba společný smutek z chybování. Jedním ze základních znaků kooperativního vyučování je společný cíl a spolupráce a tím i zodpovědnost nejen za sebe, ale i za druhé. Ve skupinovém vyučování má jednotlivec zodpovědnost jen za sebe.

Během činnosti v kooperativním vyučování se žáci učí sociálním dovednostem, v umění pomáhat si navzájem, radit si, podporovat se, věřit si. Ve skupinovém vyučování je předpoklad, že tyto sociální dovednosti z činnosti skupiny sami vzniknou.

Další odlišností je průběh činnosti. V kooperativním vyučování je důležitý nejen výsledek, ale i samotný průběh činnosti skupin a během této činnosti učitel skupiny pozoruje, podporuje a radí jim. Ve skupinovém vyučování se průběh těžce hodnotí, jelikož žáci nemají přesně určené úkoly. Učitel pak může zkontrolovat a vyhodnotit až výsledek činnosti a během pracovního procesu žáků nezasahuje do činnosti žáků.

Skupinové vyučování má během vyučovacího procesu své místo i opodstatnění, je důležité pro vytváření přátelského ovzduší ve třídním kolektivu, při seznamování žáků, při probírání nové látky i při opakovacím a procvičovacím procesu. Je důležitou složkou ve vyučování pro zpestření výuky i pro zvýšení aktivity a zájmu o vyučování u žáků. Není ale tak důkladně propracováno, jako kooperativní vyučování.

Kooperativní vyučování je při přípravě učitele na vyučování složitější a náročnější. Učitel musí pro každého členu skupiny připravit přiměřený úkol a pokud je v kooperující skupině žák, který je rychlejší, musí jej umět zaměstnat. Měl by připravit výuku tak, aby mohl urychleně zadání změnit, pokud se nedostaví potřebný počet žáků. Kooperativní vyučování je ale natolik důležité ve výchovném a učebním procesu žáka, že by se mělo do vyučování zařazovat i přes tyto těžkosti.

2 REALIZACE SKUPINOVÉHO VYUČOVÁNÍ S PRVKY KOOPERATIVNÍHO VYUČOVÁNÍ

Při realizaci skupinového vyučování ve výuce pedagog stanoví cíle:

Cílem skupinového vyučování je (Petty, 2008):

- využití sociálních dovedností: spolupráce, komunikace, podpory, uspokojení ze společné práce;
- učení úkolovým dovednostem, řešení problému, provádění analýz, vyhodnocování námětů, poskytování a přijímání informací;
- zvládnutí dovednosti sebepoznání, snížení trémy a ostychu.

Před zařazením skupinového vyučování do výuky musí pedagog toto vyučování naplánovat. Rozmyslí si, které z cílů kognitivních, psychomotorických a afektivních žáci během skupinového vyučování docílí. Zkontroluje si seznam žáků třídy, ve které bude skupinové vyučování používat, a rozhodne se, jakým způsobem žáky rozdělí do jednotlivých skupin. Při psaní přípravy na hodinu si spočítá časovou dotaci na předpokládanou činnost ve skupinovém vyučování a přidá i prostor pro diskusi a vyhodnocení skupinové činnosti. Prověří si, zda má všechny potřebné pomůcky pro zadané úkoly jako třeba videonahrávky, časopisy, knihy, přístup na Internet. Připraví si učebnu či jiné místo, kde bude skupinové vyučování aplikovat tak, aby žáci v jednotlivých skupinách na sebe dobře viděli a během závěrečné diskuse mohli sledovat i učitele.

Při první realizaci skupinového vyučování zvolí učitel jednodušší úlohu, která se dá zvládnout v kratším časovém úseku. Touto úlohou si ověří to, zda nepřecenil schopnosti svých žáků a i svoje dovednosti při vedení skupinové činnosti (Petty, 2008).

2.1 Utváření skupin

Podle předem určeného cíle pedagog vybírá, jakým způsobem bude jednotlivé skupiny sestavovat. Může k sobě zařadit žáky, kteří mají k sobě navzájem úctu, obdiv a přátelství, nebo třeba žáky se specifickými znalostmi z různých kroužků, ale zároveň musí dávat pozor na to, aby vybraní žáci neměli přehnaný vliv na činnost celé skupiny. Učitel, který

dobře zná své žáky, na základě vlastního pozorování sestaví skupiny tak, že do každé skupiny začlení napřed žáky s dobrými organizačními vlastnostmi a ty popřípadě pověří vedením skupin. Do každé skupiny poté zařadí i žáky, kteří jsou ve třídě méně úspěšní. Při tvorbě těchto skupin se učitel snaží, aby vědomostní úroveň skupin byla přibližně na stejné výši (Skalková, 2007).

Rozdělení do skupin může učitel vytvářet i jiným způsobem. Pokud nechce učitel žáky přesazovat, pak může rozdělit žáky do skupin podle zasedacího pořádku, dá dvojice žáků sedící za sebou do stejné skupiny. Žáky můžeme rozdělit i podle číselného klíče. Přiřadíme jednotlivých žákům čísla, a podle těchto čísel se žáci seskupí do jednotlivých skupin. Toto rozdělení má ale nevýhodu v tom, že chvíli trvá, než se žáci seznámí a začnou pracovat na úkolu. Navíc mohou být do jedné skupiny zařazeni na základě náhody i žáci, kteří k sobě nemají přátelský vztah. Pro dobré fungování vztahů ve skupině je vhodnější zařazení žáků do skupin na základě přátelského vztahu. V takových skupinách se žáci dobře navzájem znají a rychleji přikročí k splňování zadaných úkolů.

Pro skupinové vyučování při školní výuce se používají především homogenní, stejnorodé složení skupin, žáci jsou většinou ve stejné věkové kategorii, jelikož skupinové vyučování učitel většinou využívá při vyučování v jedné třídě (Petty, 2008).

Před konečným vytvořením skupin učitel připraví:

1. Podklady pro vytvoření skupin, pravidla činnosti ve skupinách, vytyčení cíle práce skupin, případně vybere vedoucí jednotlivých skupin;
2. Kontrolu složení skupin, kontrolu respektu a schopnost jednotlivých vedoucích skupin, schopnost odstraňování rozepří;
3. Stanoví podmínky pro spolupráci ve skupině a pravidla plnění stanovených cílů a úkolů, určí jednotlivé normy a kritéria práce ve skupinách i kritéria pro hodnocení.

Etapy tvoření skupin a role ve skupině

Na začátku školního roku, v rámci tvoření skupin se utváří role jako třeba outsider, izolovaný jedinec, notoricky neschopný, vůdce. Každý ze spolužáků má jiný status oblíbenosti, sociální přitažlivosti a osobní prestiže. Podle tohoto zařazení se projevují i navenek. Izolovaní jedinci a outsideři se drží stranou a navenek se radši moc neprojevují. Naopak vůdci a třídní šašci na sebe upozorňují, aby se předvedli a upevnili svojí pozici. Jde u nich o projev tvrdosti, síly, „dospěláckosti“, o potřebu imponovat a provokovat.

Po vytvoření skupin ve skupinovém vyučování nedochází automaticky ke spolupráci a diskusi ve skupině. Během etap vytváření skupinové struktury se v první etapě, utváření, členové týmu seznamují, definují si svoje role v týmu a dochází k prvním výměnám názorů. Vysvětlují se zmatky a nejasnosti. Žáci si především vysvětlují, jak budou plnit úkoly.

V druhé etapě, bouření, se začínají prosazovat vedoucí osobnosti skupiny. Může docházet i ke konfliktům a k nejednotnosti v názorech. Vůdčí osobnost ve skupině může mít různé přístupy, které se mohou projevit v činnosti celé skupiny. Může být destruktivní, podlomuje názory ostatních, nebo může být autoritářská, kdy vnucuje vlastní názory, ale i kazatelská, kdy je chladná a ostatní ignoruje, nebo charismatická, kdy je pro ostatní členy skupiny nenahraditelná. Ostatní žáci ve skupině by se měli pokusit takto převažující vůdčí osobnost usměrnit. I když se ve skupině většinou nějaký nezvolený vůdce vyskytne, měl by převažovat styl kooperace na úrovni demokratické spolupráce.

Ve třetí etapě, při vzniku norem, se utváří pravidla pro spolupráci. Zde dochází ke zkvalitnění vzájemné komunikace, diskutuje se, vyměňují se názory, argumentuje se, zdůvodňují se tvrzení a navíc se i pozorně naslouchá. Formulují se názory a konverzace i spolupráce může probíhat mezi všemi členy skupiny.

Při čtvrté fázi, výkonnostní, již žáci spolu mohou spolupracovat na určité úrovni, aktivně jsou zapojeni, používají zrakový kontakt, dokáží sledovat dění ve skupině a zapojovat se do diskuse, dokáží formulovat svoje myšlenky a správně je předložit skupině. Tyto myšlenky a názory zdůvodňují a obhajují. Respektují cizí názory a měli by umět těmto názorům pozorně naslouchat. Druhé neshazují, nesnaží se nad ně povyšovat. Vzájemná diskuse pomáhá i rozvíjet myšlení a schopnost veřejně vystupovat. Skupinová komunikace pomáhá k udržení soudržnosti skupiny ke zvyšování pozitivních přístupů členů skupiny k sobě navzájem (Kasíková, 2010).

2.1.1 Počet žáků ve skupině

Velikost skupin se pohybuje mezi třemi až sedmi žáky. Záleží samozřejmě na cíli skupinového vyučování, na počtu žáků ve třídě, na předmětu, na obsahu učiva. Jiné nároky jsou kladeny na vyučování fyziky a jiné v hudební výuce. V oboru, který vyučuje šití v odborném výcviku, se osvědčily skupiny ve velikosti tři až čtyři žákyně. Další, na čem

záleží, je i celková úroveň žáků, záleží na tom, zda ve třídě je více žáků slabších anebo konfliktních. Pokud pedagog zvolí větší skupinu, pak může vzniknout pomalejší postup při rozhodování, ale je větší možnost, že skupina úkol správně vyřeší. Navíc pedagog rychleji skupiny obejde. Při menší skupině probíhá ve skupině více činností a je menší pravděpodobnost, že někdo ve skupině bude pasivní (Petty, 2008).

Skupiny:

- tříčlenná skupina - mohou vzniknout rozbroje a konflikty, když má jeden člen skupiny názor, za kterým si stojí, může bojovat o přízeň dalšího člena skupiny proti třetímu členovi skupiny, vzniká tak boj o přízeň tohoto člena;
- čtyřčlenná skupina – tato skupina je relativně nejlepší, má dobré podmínky pro výměnu názorů, pro tvorbu nápadů, je zde i velká pravděpodobnost, že skupina úkol správně provede, a nejlepší předpoklad pro interakci ve skupině;
- více než pětičlenná skupina – u této skupiny je nebezpečí tvorby malých podskupin, v této skupině nebudou všichni členové pracovat dostatečně aktivně a navíc mohou vzniknout rozepře, čím více členů, tím více názorů a nápadů, a mohou být i špatné, a proto žákům ve skupině trvá dlouho, než se rozhodnou pro správný nápad či názor (Mechlová, 1986).

Skupiny mohou být sestaveny jako stálé, neměnné anebo přechodné, sloužící jen během období plnění určitého úkolu (Mechlová, 1986).

V předmětu odborný výcvik šití při skupinovém vyučování byly skupiny většinou stálé. Učitelka do skupin zařazovala žákyně, které měly k sobě přátelský vztah, a kterým se dobře spolupracovalo. Z tohoto důvodu při skupinovém vyučování nedocházelo k hádkám, k nedorozumění a skupiny pracovaly aktivně a tvořivě.

2.2 Řízení výuky ve skupinovém vyučování

Skupinové vyučování pedagog naplánuje, stanoví cíle vhodné pro skupinové vyučování, připraví plán jednotlivých činností během vyučování, zařadí skupinové vyučování do přípravy učitele na vyučování, popíše formulaci úkolu, jeho složitost a náročnost, připraví veškeré potřebné podklady a materiály. Při stanovení způsobu zadání úkolů se drží

pedagog pravidla, že zadání musí být stručné, jasné a přehledné, výstižně formulované. Pedagog připraví návody pro plnění úkolů. Upřesní metody práce – vyhledávání, vypisování, sestavování, praktické aplikace aj. Učitel vybere způsob práce ve skupinách. Každý žák splní část společného úkolu anebo skupina vyhotoví část úkolu pro celou třídu. Vyučující určí třeba i úkol, kdy má celá třída stejný cíl, ale pojatý z různých pohledů. Učitel musí také stanovit základní kritéria pro splnění cílů, počet odpovědí, rozsah zpracování a časový limit. Pedagog nesmí zapomenout připravit učebnu tak, aby se v ní dala skupinová výuka realizovat. Po všech těchto přípravách pedagog organizuje skupinové vyučování, rozdělí žáky do skupin a formuluje zadání úkolu, objasní jej a případně i vysvětlí nejasnosti, předá návody, otázky, instrukce, doporučí vhodné podklady, učebnice. Učitel motivuje žáky pro co nejlepší splnění úkolu, podporuje jejich zájem o práci, o učivo, o dosažení dobrých výsledků. Sleduje činnost jednotlivých skupin i všech členů skupin, usměřňuje jejich činnost, pozoruje a podporuje diskusi ve skupinách. Eviduje činnost skupin a žáků ve skupině i příspěvky jednotlivých žáků pro splnění skupinového úkolu. Po ukončení činnosti skupin pedagog hodnotí výsledky skupinového vyučování, řídí prezentaci výsledků jednotlivých skupin. Na závěr učitel organizuje závěrečnou diskusi, vyhodnotí výsledky, jednotlivé skupiny, připraví slovní nebo bodové hodnocení a pochválí žáky, povzbudí, vyzdvihne snahu a vytrvalost.

2.2.1 Školní prostředí a prostor

Umístění jednotlivých skupin při skupinovém vyučování by mělo probíhat tak, aby žáci v jednotlivých skupinách na sebe dobře viděli, aby měli kontakt z očí do očí. Proto by mělo skupinové vyučování probíhat v učebnách, ve kterých se dá prostor, lavice i židle tomuto základnímu kritériu přizpůsobit. Učitel připraví prostor učebny podle toho, kolik předpokládá, že bude skupin, a kolik bude v jednotlivých skupinách členů.

Jednotlivé skupiny by měly být v učebně rozmístěny tak, aby dobře viděli na učitele i na ostatní skupiny při závěrečné diskusi a k prezentaci výstupů (příloha č. 1). Mezi jednotlivými skupinami by měl být i prostor pro učitele, aby při obcházení a kontrolní činnosti měl dost místa na obhlídku skupin. Pedagog může mít i u jednotlivých skupin připravenou židli pro případ, že by žáci potřebovali poradit.

Jeden ze způsobů zařazení žáků do skupiny je podle zasedacího pořádku. Používá se ve chvílích, kdy nejde prostor pro vyučování uzpůsobit a nebo v případě, že předpokládána

činnost skupinového vyučování bude krátkodobá. Pedagog při krátkodobém skupinovém vyučování nemusí k sobě přiřazovat žáky podle vědomostí a sociálního cítění.

Skupinové vyučování nemusí probíhat jen ve školních učebnách, ale třeba i v parku, ve školních dílnách, v tělocvičně, ve studovnách, v laboratoři (Petty, 2008).

Před zahájením skupinového vyučování musí učitel zkontrolovat i to, zda má v učebně k dispozici všechny potřebné výukové prostředky v dostatečném množství. Pro skupinovou práci může používat didaktickou techniku jako je tabule, nástěnky, promítací plocha, fotoaparáty a kamery, videorekordéry, počítače s připojením na Internet, ale i školní potřeby jako jsou psací a rýsovací potřeby. Ve skupinové činnosti se dají využít i různé učební pomůcky, modely, demonstrační předměty a stavebnice, ale i literární pomůcky, učebnice a časopisy. V laboratoři se mohou použít i speciální laboratorní pomůcky a přípravky pro pokusy (Vintr, 2004).

2.2.2 Úkoly a cíle vhodné pro skupinové vyučování

Cílem skupinového vyučování je dávat podněty k rozvíjení dovedností sociálního charakteru, k upevnění vztahů mezi spolužáky, k osvojení, ke zdokonalení a prohloubení jejich znalostí a dovedností. Stanovujeme cíle výuky kognitivní, psychomotorické a afektivní. Úkoly by měly být v součinnosti s předem stanovenými cíli. Pro skupinovou výuku jsou vhodné úkoly, které podporují dobrou spolupráci mezi žáky a navíc rozvíjení komunikační dovednosti. Při volbě těchto úkolů se musíme řídit několika zásadami: vybírat úkoly problémové povahy a ty úkoly, které vyžadují zkoumání, srovnávání, zkoušení, rozhodování, analýzu, diskusi a hodnocení (Kasíková, 1997).

Úkoly, vhodné pro skupinové vyučování jsou ty, které vyvolají diskusi, otázky, návrhy, donutí k zdůvodňování postupů, pomáhají k výměně názorů, motivují k formulaci nápadů, srovnávání vědomostí a výsledků. Úkoly vybíráme tak, aby studenty donutily ke kreativitě, k aktivitě, k analýze a k utváření vlastního názoru. Můžeme připravit takové, které jsou podkladem k přemýšlení, hledání řešení problému, rozvíjení myšlení, podněcují k výkonům při shromažďování informací, údajů i materiálu (Skalková, 2007).

Sledovaná kritéria úkolu:

- skupinová práce je pro daný úkol vhodná nebo lepší než ostatní formy vyučování;
- ve skupině využijí žáci více svoji intelektuální kapacitu než při individuální práci;
- úkol je vhodný realizovat pro jeho náročnost na promýšlení a dedukci;
- při skupinové práci se zvýší a zlepší komunikační schopnost žáků;
- úkol přispívá k sociální interakci spolužáků;
- žáci i učitel mají dostatek zkušeností ke zvládnutí úkolu (Kasíková, 2001).

Způsoby plnění úkolů

Informace, jejich sběr, práce s nimi a jejich hodnocení, řešení problémů, diskuse, navrhnutí a vytvoření určitého produktu a jeho vyhodnocení, vyhodnocení i analýza učebních procesů a vyhodnocení i analýza skupinové činnosti.

Ve skupinovém vyučování lze využít projektové vyučování.

„Projektové vyučování bylo v reformní pedagogice jednou z nejvýraznějších možností pro uplatnění skupinové práce žáků“ (Kasíková, s.97, 2001).

Projektové vyučování je soustava úkolů problémové povahy vhodných a nutných vyřešit, povzbuzuje tím k tvořivosti a kreativitě, je zajímavé, užitečné, proveditelné a vhodné pro skupinovou činnost žáků. Projektové vyučování umožňuje žákům uspokojit jejich zájmy a potřeby, povzbuzuje k samostatnému přemýšlení. Přispívá k rozvoji efektivity učení, k rozvíjení kladných osobností žáka (Kasíková, 2001).

Druhy projektového vyučování (Kratochvílová, 2006):

- z návrhu žáků, z podnětu učitele, spontánní, plánované;
- problémové, dovedností, manuální, umělecké a estetické, objevitelské, se sociálními podněty, informativní, rozvíjející vědomosti, laboratorní, pokusné;
- podle délky – jednodenní (krátkodobé), jeden týden (střednědobé), dlouhodobé;
- školní, mimoškolní, mezi školami;
- individuální (samostudium), společné (třídní, skupinové, celoškolní);
- zdroje informací obstará žák samostatně nebo učitel;
- projektové vyučování se týká jednoho předmětu, prolíná se více předměty (průřezové).

Plánování projektového vyučování

Pedagog naplňuje cíl projektového vyučování: jaký problémový úkol, co vyřešit, čím má projekt prospět, co očekáváme v oblasti sociální, kognitivní, psychomotorické. Připraví název projektu a napíše stručnou charakteristiku. Definuje typ projektu, předpokládané činnosti a metody práce, jaké formy a metody vyučování bude používat. Rozhodne, pro kterou třídu projekt vytvoří a kolik žáků se projektu zúčastní a v jakých podmínkách a prostředí bude probíhat. Stanoví časovou dotaci na projekt a propočítá náklady. Připraví předpokládané výstupy projektu, co žákům projekt přinese, čím žáky obohatí. Předběžně stanoví podklady pro vyhodnocení: kritéria hodnocení, průběžné, konečné, hodnocení učitelem, žáky, sebehodnocení.

Realizace projektu může být v různé formě: písemné, ústní, jako praktický výrobek, výstava, kniha, model, výlet, časopis, beseda, koncert, přehlídka, prezentace, pracovní činnost, pozorování, pokus, tabulka, laboratorní práce, exkurze, aplikace získaných vědomostí, portfolio, deník, film, časopis, divadelní představení.

Výstupy projektu mohou být: předvedení pro spolužáky, rodiče, učitele, veřejnost; hotové výrobky, plány, výstavy, fotodokumentace, video, informace a reklamy ve sdělovacích prostředcích, informace pro žáky, učitele i rodiče, časopisy, noviny, nástěnky, divadelní nebo hudební představení, módní přehlídka, aj.

Hodnocení projektu: hodnotí se proces tvorby (plánování, činnosti), hotový projekt, z pohledu žáka, z pohledu učitele, z pohledu diváků, z hlediska splnění stanovených cílů projektu jak výukových, tak i kognitivních, z hlediska určených kritérií pro splnění projektu, z hlediska rozvoje sociálních dovedností aj., probíhá sebehodnocení žáků i učitele, na závěr se provede doporučení pro další projekty (Kratochvílová, 2006).

Průběh projektového skupinového vyučování (volně podle Kašová, 1995):

1. Brainstorming nápadů a myšlenek k vybranému tématu a k názvu, utřídí se a rozpracuje základní charakteristika projektu.
2. Zredukování původních námětů, příprava variací k případné náhradě nevhodného postupu či nápadu.
3. Naplánování projektu: příprava chronologického postupu v postoupnosti činností i v časové ose, návrhy různých řešení a postupů, promýšlení pravidel a organizace.
4. Uvést plán do praxe: použití všech potřebných výukových metod pro provedení plánu ve všech bodech a v plánovaném čase, využít každou dostupnou materiální i personální pomoc ke zdárnému zakončení projektu a ke splnění plánovaných cílů.

5. Vyhodnocení: hodnotí se konečný výsledek, žáci mohou obodovat projekt nebo vypsát odpovědi učiteli do dotazníku, učitel může písemně vyjádřit pochvalné mínění o tom, co se povedlo.
6. Využití projektu – po ukončení projektu se provede analýza, co se povedlo, co nedopadlo podle očekávání, jak žáci spolupracovali, zda každý splnil daný úkol a jaký přínos měl projekt jak pro žáky a školu, tak i pro budoucí činnost.

Projektové vyučování je jednou z forem vyučování, které podporuje celistvý rozvoj žáka po stránce kognitivní, afektivní a psychomotorické. Úkoly, které řeší projektové vyučování, se přibližují skutečnému životu, pomáhají řešit teoreticky i prakticky každodenní problémy a přibližují žáky skutečnému životu. Pomáhají mu tak ke vstupu do životní reality po ukončení školní docházky.

2.2.3 Role učitele při skupinovém vyučování

„Vyučující musí dávat pozor a v každém jednotlivém případě zvláště uvážít, zda zamýšlená skupinová práce umožňuje aktivitu, zda je vhodná pro plánované učivo, je-li věkově přiměřená a vynaložená energie a čas při skupinové práci jsou adekvátní určenému cíli, z něhož práce vychází“. (Mechlová, 1986, s. 42).

Skupinové vyučování je pro vyučující náročné na přípravu. Před začátkem činnosti si musí pedagog ujasnit cíl plánované práce a prostředky potřebné ke splnění tohoto cíle. Při stanovení cíle skupinové činnosti vychází z učebních plánů, ŠVP, učebních osnov a z příslušných didaktických a metodických pomůcek.

Pro realizaci skupinového vyučování musí učitel:

1. Připravit učebnu na skupinové vyučování.
2. Rozdělit žáky do jednotlivých skupin, usměrňovat a organizovat toto rozdělení.
3. Formulovat dané učivo do formy úkolů, problémů.
4. Zadávat jasné instrukce ve formě písemného či slovního zadání.
5. Motivovat žáky pro co nejlepší splnění těchto úkolů.
6. Pozorovat, sledovat práci skupin.

7. Povzbuzovat žáky, podporovat v činnosti.
8. Poskytovat pomocnou ruku při výskytu potíží.
9. Vyzývat žáky k diskusi ve skupinách, k hodnocení průběžné práce, k sebehodnocení.
10. Vést závěrečnou prezentaci výsledků jednotlivých skupin.
11. Provádět hodnocení skupin (Maňák, 2003).

Učitel musí umět definovat zadání úkolů logicky, výstižně, s zvýrazněním hlavních bodů a vysvětlovat zadání tak dlouho, dokud žáci nepochopí základní prvky tohoto výkladu. Zároveň musí přehledně formulovat, artikulovat a vyjadřovat se jasně, srozumitelně, používat slova, kterým žáci rozumí a pokud použije cizí nebo neznámé slovo, přeložit je a radši několikrát. Musí dokázat názorně doplňovat slovní výklad pomůckami, demonstrací a praktickou ukázkou. Pedagog by se měl věnovat všem žákům, pohledem, úsměvem, otázkou a tyto otázky pokládat tak krátce, jasně, výstižně, aby žáci mohli správně odpovědět. Měl by chválit, oceňovat, povzbuzovat i sebemenší snahu o správně splněný úkol. Učitel by měl jasně popsat chyby, kterých se žák dopustil, měl by tyto chyby se žáky opravovat, a procvičovat tak dlouho, až se tyto chyby odstraní a nebo aspoň jejich počet sníží. Pedagog by měl navíc spravedlivě oceňovat i hodnotit jak jednotlivé žáky, třeba jen za snahu, tak i ve skupinovém vyučování jednotlivé skupiny.

Během činnosti jednotlivých skupin pedagog nezasahuje do práce skupin, provádí pouze dohled a pozorování. V případě, že si žáci neví rady s přiděleným úkolem, pomáhá radou či se může stát na chvíli členem jednotlivých skupin. Po ukončení činnosti skupin pedagog provádí společně s žáky závěrečnou diskusi, kdy jednotlivé skupiny předloží konečné verze splněných úkolů. Po této závěrečné diskusi následuje hodnocení správnosti těchto výsledků

2.3 Hodnocení práce ve skupinovém vyučování

Hodnocení má několik funkcí – informativní, kontrolní, diagnostickou, formativní, orientační, motivační a poznávací. Podstatou školního hodnocení je zhodnocení výsledků vyučování a učební činnosti žáka ve vztahu k plánovanému cíli.

K hodnocení žáků by měl učitel přistupovat zodpovědně a uvážlivě. Nespravedlivé hodnocení se může těžce odrazit na přístupu žáka k vyučování, stálé negativní, i když je

objektivní, hodnocení žáky znechutí, odradí a přispívá k apatii a ke strachu z dalšího známkování a tím i ke strachu ze školy. Učitel proto hodnotí i snahu, každé i sebemenší zlepšení žáka. Kladné hodnocení vyvolává u žáků příjemný pocit, motivuje je k větší aktivitě, inspiruje k rozvíjení schopností, pomáhá ke zvyšování sebedůvěry, posiluje pocit jistoty a přispívá i k většímu zájmu o vyučování. Spravedlivé a pochvalné hodnocení pomáhá pedagogům ke kladnému vztahu s žáky (Kyriacou, 2008).

Skalková napsala: *„Bylo zjištěno, že hodnocení výsledků má důležitou motivační hodnotu. Tento účinek je dán především tím, že žák nesedí při vyučování jako izolovaný jedinec. Hodnocení působí jako sociální motivace. Žák, který je začleněn do soustavy sociálních vztahů, velmi citlivě reaguje na každé hodnocení. Hodnocení probouzí a podporuje vnitřní účast žáka na vykonávané činnosti“* (Skalková, 2007, s. 177).

Učitel během vyučovacího procesu hodnotí, sleduje, kontroluje spolupráci ve skupině, pozoruje skupiny ale i jednotlivé členy, obchází postupně všechny skupiny, provádí zápis do deníků, připravuje si průběžně poznámky. Po ukončení činnosti pozoruje a hodnotí předvedení, přednes, prezentaci výsledků práce jednotlivců ve skupině i celou skupinu. Při hodnocení provádí kontrolu dodržení předepsaných kritérií zadaných úkolů.

Kritéria hodnocení mohou být např. spolupráce ve skupině (ověřená za pomoci dotazníku po ukončení činnosti), splnění zadaných cílů, kreativní a originální myšlenky, schopnosti vyhledat a zpracovat informace, komunikace ve skupině a následná prezentace skupinové práce při závěrečné diskusi (Čábalová, 2011).

Žáci provádí hodnocení ve skupině – hodnotí jeden druhého – jejich příspěvek ke kladnému výsledku spolupráce. Oceňují i spoluúčast a aktivitu na diskusi v průběhu činnosti, provádí i zhodnocení svého přispění – sebehodnocení. Po ukončení společné práce se mohou žáci zúčastnit i posuzování prezentace ostatních skupin i úrovní příspěvků skupin i žáků do závěrečné diskuse.

Pedagog může provádět hodnocení pomocí pozorování, dotazníků, hodnotících listů, kolujících dotazníků, aj. Neprovádí klasifikaci známkou, ale jednotlivé skupiny ohodnotí body a nebo provede slovní hodnocení. Slovním hodnocením vyjadřuje úroveň výsledků jednotlivých skupin ve vztahu k zadaným úkolům, ke správnosti dodržení jednotlivých zadaných kritérií. Slovním ohodnocením může pedagog vyjádřit i celkovou

úroveň vývoje znalostí, vědomostí a postojů skupin i žáků, může povzbudit do další činnosti a může posoudit i sociální vztahy ve skupině, přínos jednotlivých žáků i aktivitu. Jednotlivce ve skupině neklasifikuje známkou, každý žák přispěl ke společnému výsledku rozdílným způsobem (Kasíková, 2001).

2.4 Klady a zápory skupinového vyučování

Mezi klady skupinového vyučování patří: utváření sociální vazeb, zvýšená motivace žáků, růst zájmu žáků o vyučování a učení, větší aktivita žáků, zapojení většiny žáků, i těch pomalých, do činnosti skupiny, posílení zodpovědnosti za učení a i za dostatek vědomostí, větší smysl pro plnění povinností, menší výskyt napovídání, opisování a podvádění, nižší počet izolovaných dětí, minimum neoblíbených žáků, intenzivnější pocit jistoty, vztah spolupráce a přátelství, lepší nálada při školních činnostech, zajímavější a pestřejší vyučování, přirozené porovnávání postupů řešení. Žáci se naučí věřit ve své schopnosti, naučí se sebehodnocení, zlepší se komunikace mezi žáky, zvyšuje se samostatnost žáků, rozvíjí se osobnost žáků (Kasíková, 1997).

Skupinové vyučování podporuje tvořivost a kreativitu žáků. Základem pro tvořivost je inspirace, nápad, ctižádost a důslednost v propracování nápadu. Motivací pro dotažení neobvyklých a nových nápadů až do úplného dokončení je užitečnost a potřebnost nápadu či řešení, zlepšení úcty a respektu okolí a vlastní seberealizace. Skupinové vyučování povzbuzuje žáky k hledání originálních nápadů, myšlenek a řešení problémů. Skupinové vyučování podporuje tvořivé myšlení a schopnosti, jako je, schopnost organizovat, dovednost koordinace činností - přiřazování, možnosti rozhodnout se o dalším postupu, dovednost vyjádření vlastní myšlenky, umění dokázat nahradit myšlenku za jinou, schopnosti zrealizovat plán, propojení části v celek – produktivita, schopnost pohyblivosti přechodu k novým myšlenkám a plynule nacházet nové řešení (Lokša, Lokšová, 1999).

Zápory skupinového vyučování jsou: při vyučování je větší hluk, žáci se dohadují, překřikují a jsou neukáznění. Žáci skupinové vyučování berou jen jako zpestření výuky, kde se moc nenaučí. Ve skupinách jsou žáci, kteří jsou talentovanější, mají větší vědomosti a znalosti, jsou agresivnější a průbojnější, pracují aktivněji a slabší žáky odstrkují. Žáci se

na úlohy moc nesoustředí, od úkolu odbíhají. Skupinové vyučování je náročné na hodnocení žáků, nedá se zjistit, kolik který žák přispěl k vypracování zadaného úkolu. Skupinové vyučování není vhodné do všech učeben a na všechny předměty. Skupinové vyučování je náročné na přípravu pedagoga, na osvojení nových znalostí a dovedností a to jak na přípravu, tak i na samotný průběh činnosti – správný výběr učiva, uvážlivé zařazení do učebního plánu vyučovací hodiny. Mezi přípravu pedagoga patří i řádné prostudování časové náročnosti a správný odhad času tak, aby po skupinovém vyučování vždy proběhla diskuse. Pedagogovi se stíží práce i v důkladné přípravě instrukcí a formulování úkolů pro žáky. Náročné je i spravedlivé rozdělení žáků do skupin, určení vedoucího skupiny a správné dohlížení na pracovní činnost skupin. Pokud pedagog některé ze základních náležitostí podcení, může vzniknout – přehnaná individualizace a trvalá podřízenost některých žáků, nevhodné ovlivňování práce vedoucího skupiny, netrpělivost při tvorbě úkolů, chaos, nadržování a nepřiměřené požadavky ve skupinách. Během činnosti skupin pedagog může necitelně zasahovat do práce skupin, nevhodně ovlivňovat volbu i činnost vedoucího skupin, může vzniknout nadržování a nesprávné rozdělení pozornosti jednotlivým skupinám, a i nesprávné hodnocení činnosti skupin (Kasíková, 2005).

Vzhledem k záporům skupinového vyučování není skupinové vyučování využíváno dostatečně. Pedagogové využívají skupinové vyučování jako prostředek pro zpestření výuky, nebo ji používají jen pro určité děti. Jsou ale i pedagogové, kteří užívají skupinové vyučování jako podstatnou část vyučování, děti jsou víc vtaženi do procesu poznávání, skupinová práce dá vždy dětem víc než pouhou informaci, rozvíjí dovednosti a jistotu v komunikaci, poskytuje větší hloubku porozumění, učení, vytváří a zdokonaluje dovednost ke spolupráci, rozvíjí mnohostranněji osobnost, zvyšuje šance do života po škole, aj. Někteří učitelé ji nepoužívají vůbec, není to způsob výuky, který je uspokojil a nebo předmět, který vyučují, pro to není vhodný. Jedním z důvodů je i to, že je příliš obtížné zjistit, jestli skupinová práce dosáhla žádoucích cílů. Navíc organizace skupinové práce je obtížná. Jsou i pedagogové, kteří ji nepoužívají z důvodu, že nemají dostatek dovedností pro včlenění skupinové práce do výuky. Někteří studenti nepovažují skupinovou práci za příliš efektivní (Kasíková, 2005).

Skupinové vyučování má několik záporů, větší hluk ve třídě, složitá příprava učitele na vyučování, komplikované hodnocení jednotlivců ve skupině, ale klady všechny tyto zápory převáží. Žáci mají pestřejší výuku, snadněji porozumí učivu, dochází k lepšímu zafixování vědomostí, navíc dochází k lepšímu zapojení do sociálního soužití ve třídě.

3 APLIKACE SKUPINOVÉHO VYUČOVÁNÍ V PŘEDMĚTU ODBORNÝ VÝCVIK ŠITÍ

V předmětu odborný výcvik šití získávají žáci a žákyně manuální dovednosti, které jim umožňují ověřovat si získané teoretické vědomosti osvojené v teoretických odborných předmětech. Žáci a žákyně se naučí používat pracovní pomůcky, nářadí, stroje a zařízení, manipulovat s materiálem a zpracovávat jej. Cílem předmětu je ovládnutí technologických postupů v celém rozsahu povolání, rozvíjení smyslu pro přesnost, důslednost, kreativitu, rozvíjení manuální zručnosti, pečlivosti, praktické i intelektové dovednosti a vštěpování estetického cítění. Žáci se naučí dodržování ustanovení právních norem o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a hygieně práce a požární prevenci. Při vyučování tohoto předmětu se používají různé formy a metody vyučování a to jak slovní monologické – vysvětlování a výklad, tak i písemné procvičování a opakování. Používá se i výuková metoda názorně demonstrační – předvádění a pozorování, ale nejčastěji praktické vyučování. Během vyučování se střídají frontální výuka a samostatná práce žáků. Skupinové vyučování se v odborném výcviku používá tehdy, kdy jsou pro jeho použití vhodné podmínky, jako jsou například: úkoly umožňující skupinovou činnost a dostatek času pro tuto činnost. Charakter manuální činnosti při šití je individuální, proto se skupinové vyučování dá zařadit do vyučování při soutěžích, při vytváření módních přehlídek a nebo při přípravě na opakování učiva. V teorii se zařazuje pro získávání informací, na procvičování a zafixování vědomostí.

3.1 Příprava skupinového vyučování v předmětu odborný výcvik šití

Při zadávání skupinového vyučování do výuky odborného výcviku šití jsem čerpala z odborné literatury a z vlastních praktických zkušeností z již dříve realizovaných skupinových vyučování. Při zadávání úkolů skupinového vyučování jsem se snažila připravit takové úkoly, které by zaměstnaly všechny členky skupiny a úkoly, u kterých jsou mezipředmětové vztahy s teoretickými předměty odívání a žákyně by tak mohly využít svoje teoretické vědomosti z tohoto předmětu a vyzkoušet si tyto vědomosti v praktické

manuální činnosti. Pro skupinové vyučování jsem se snažila vybírat úkoly, které by výuku zpestřily, obohatily, u kterých žákyně používají fantazii, kreativitu a zároveň pomáhají žákyním s opakováním, s učním, s pochopením učiva a nebo ty, které jsou přípravou pro život. Pro zadání jednotlivých úkolů jsem vybírala z učebních osnov z tématických celků: základní rozdělení oděvů, druhy oblečení, konstrukce a modelování oděvů, prostřižené kapsy.

Při aplikaci skupinového vyučování do výuky jsem postupovala:

1. Stanovení cílů skupinového vyučování:

- kognitivní
  - Znalost, zapamatování: žákyně si zopakují rozdělení oděvů, druhy oblečení, konstrukci oděvů a druhy prostřižených kapes, jejich seznam zkontrolují a zapamatují si správné technologické názvy;
  - Porozumění: žákyně porozumí učivu z tématických celků a z tohoto důvodu dokáží vyjmenovat rozdělení oděvů i druhy oblečení, umí technologický postup konstrukce oděvů i hotovení prostřižených kapes ve správném pořadí;
  - Aplikace: žákyně zapíší na pracovní listy druhy oděvů potřebné pro otevření butiku a společenské oděvy potřebné na svatbu, zapíší jednotlivé body technologického postupu hotovení kapes i konstrukci oděvů;
  - Analýza: kontrola správnosti jednotlivých údajů v pracovních listech, kontrola výpočtů u konstrukce oděvů a jednotlivých bodů v technologickém postupu hotovení kapes;
  - Syntéza: seřazení jednotlivých bodů technologického postupu hotovení kapes a konstrukce oděvů ve správném pořadí;
  - Hodnotící posouzení: obhájení a zdůvodnění jednotlivých bodů z pracovních listů při závěrečné diskusi o tématech druhy oděvů a základní rozdělení oděvů, porovnání technologických postupů s normou (technologický postup je daný a neměnný), posouzení správnosti všech výsledků z pracovních listů u technologických postupů a výpočtů z konstrukce oděvů;
- afektivní – žákyně spolupracují aktivně, dokáží pochopit význam a smysl práce, uvědomí si pestrost a kreativitu oboru, zlepší si schopnost správně zhodnotit a ocenit svojí práci;

- psychomotorické – žákyně si zlepší manuální zručnost a dovednost, dokáží řešit praktické úkoly, navrhnu a vytvoří návrhy oděvů a nápad dotvoří prakticky, aktivně využívají stanovený čas, v manuální činnosti vyhotoví výrobek přesně a esteticky.
2. Výběr vhodného úkolu pro skupinové vyučování – vybírala jsem úkoly (příloha č. 2), které podporují tvořivost, kreativitu, vytvářejí podmínky pro spolupráci žákyň ve skupině, podněcují k přemýšlení, k utváření hypotéz a ty, které vytvářejí otázky, na které je zapotřebí hledat odpovědi. Snažila jsem se aby úkoly byly smysluplné a takové, které žákyně nejsou schopny zpracovat samy a lépe se jim promýšlí ve skupině. Uvedené úkoly rozvíjely tyto kompetence:
- Kompetence k učení – zájem o nové informace, o jejich vyhledávání, plánování činností, organizace postupu;
  - Kompetence k řešení problémů – nalézání řešení problémů, schopnost najít správný způsob vyřešení vzniklé překážky skupinovou diskusí a vzájemnou radou;
  - Kompetence komunikativní – rozvíjení slovní zásoby, používání technologických názvů, schopnost komunikovat beze strachu a obavy z posměchu, zlepšení schopnosti mluvit před shromážděním nebo před třídou;
  - Kompetence sociální a personální – rozvoj tolerantnosti, upevňování vztahů ve skupině, aktivní naslouchání, umění pomoci si navzájem;
  - Kompetence pracovní – rozvoj pracovních návyků, zlepšení motoriky a automatizace pohybů, zlepšení časového rozložení činností.
3. Motivace žákyň – před skupinovým vyučováním i v průběhu činností jsem žákyně motivovala tak, aby úkol přednesený skupinám přijaly za svůj. Před zadáním úkolu svatba jsme navštívili svatební salon, kde si děvčata vyzkoušela svatební šaty a prohlídly rukavičky, prstýnky a ostatní doplňky pro nevěstu. Na internetu jsem jim našla několik módních přehlídek, z kterých čerpaly náměty na návrhy šatů a choreografii chůze pro předvádění na módní přehlídce. Žákyním jsem zapůjčila časopisy o módě, aby v nich mohly hledat inspiraci pro své módní kreace. Předvedla jsem jim hotové výrobky, které vyhotovily žákyně z předchozích ročníků. Na výrobcích jsem jim zdůrazňovala čistotu provedené manuální činnosti, estetický vzhled a přesnost vypracování. Navštívili jsme několik obchodů s exkluzivními oděvy a textiliemi. Žákyním majitelka obchodu předvedla

společenské šaty a na metrovém textilu vysvětlila rozdělení tkanin a vhodnost materiálu pro společenské šaty. Před zahájením skupinového vyučování jsem žákyním zdůrazňovala, že výsledky činností, odpovědi, nápady i názory jsou pro ně přínosem, jak v pomoci s učivem, tak i pro život ve společnosti, a že skupinová práce podporuje přátelské vztahy v třídním kolektivu. Ve skupinovém vyučování byla využita převážně vnitřní motivace. Rozvíjeli jsme potřeby kognitivní, sociální a výkonové. Vnější motivace byla využita minimálně.

4. Rozdělení žákyň do skupin – preferovala jsem pozitivní sociální vztahy ve skupině žákyň. V učebně se jednotlivé skupiny rozmístily k různým stolkům, nebo pracovním stanovištím a vytvořily skupiny o třech až čtyřech členech, při písemné činnosti zůstávaly kolem svých stolů nebo šicích strojů (příloha č. 3). Při praktických úkolech se utvářely skupiny při průběžných poradách jednotlivých skupin.
5. Příprava zadání úkolů – při ní jsem se rozhodovala o vhodném přednesení úkolů – slovní formou, písemnou, instruktáží, nebo zda je vhodnější rozepsat jednotlivé úkoly na kartičky, nebo na tabuli.
6. Rozhodnutí o základních podmínkách a kritériích pro hodnocení správného vyřešení stanovených cílů a úkolů.
  - Kritéria pro hodnocení žáků vychází z klasifikačního řádu školy Integrované školy živnostenské v Plzni, jde o kombinaci slovního i numerického hodnocení, hodnotí se výsledky skupinové práce a výsledky manuální činnosti;
  - Kritéria hodnocení v odborném výcviku šití: dodržování technologických postupů při hotovení prostřížených kapes a při konstrukci oděvů, osvojení požadovaných poznatků z teoretických předmětů odívání a jejich aplikace v praktických činnostech v odborném výcviku v tématickém celku druhy oděvů, prostřížené kapsy, konstrukce oděvů (výpočty rozměrů), kvalita a rozsah získaných praktických dovedností jako je ruční a strojové šití, žehlení a používání předepsaných pomůcek na šití a žehlení, schopnost jejich využití, provedení a kvalita celkového výrobku i jeho částí, schopnost dodržení stanoveného časového termínu, čistota provedených operací, estetický vzhled výrobku, aktivita, iniciativa a tvořivost při vyučování, spolupráce ve skupině.

- Kriteria pro hodnocení praktických výrobků se rozdělují do pěti oblastí: strojové šití (rovnost šití, správně seřízený steh, dodržení stanovené vzdálenosti ozdobného štepu, zapořítí na čtyři až pět stehů), ruční šití (čistota provedení, pokud je ruční šití v rubové straně, nesmí být viditelné na lícové straně výrobku, pevnost ručního šití, dodržení správné technologie šití, pravidelnost stehu, při vyšívání dírek šířka výšivky), montáž (dodržení předepsaných technologických postupů při sesazování dílů, dodržení stanovených rozměrů a umístění, čistota začištění výrobku v rubové části), žehlení (dokonalost žehlení mezioperačního a konečného, jeho kvalita a provedení, na výrobcích nesmí být viditelné poškození od žehličky ve formě spáleniny a lesku) a doba provedení. Každá oblast má přiděleno pět bodů pro výborně provedený výrobek, který je bez chyb a žákyně jej vytvořila samostatně a ve stanovené časové dotaci. Během hodnocení se body odčítají podle stupně závažnosti vzniklých chyb. Pokud na výrobku při pracovní činnosti vznikne velký prostřih nebo spálenina od žehličky a z tohoto důvodu je výrobek nenositelný, pak je ohodnocen jako nevyhovující a v bodovém hodnocení se mu strhne maximum bodů.
7. Rozvržení průběhu závěrečné diskuse – prezentace výsledků splněných úkolů jednotlivými skupinami, analýza a srovnávání výsledků, obhájení správnosti odpovědí, porovnávání dodržení zadaných kritérií, zapojení členů skupin do diskuse.
  8. Hodnocení skupinového vyučování – Skupinové vyučování je vyhodnoceno z několika hledisek – splnění cílů skupinového vyučování, vyhodnocení po odborné stránce vyhotovení oděvů a výrobků studentkami známkou z odborného výcviku, hodnocení zúčastněných studentek sebehodnocením a hodnocení celou skupinou, vyhodnocení průběhu i výsledku činnosti.
    - Splnění cílů: kognitivních (znalost učiva, porozumění tématickým celkům učiva, aplikace znalostí, analýza informací, seskupení všech informací), afektivních (spolupráce ve skupině, pochopení významu a smyslu práce), psychomotorických (zlepšení zručnosti při manuální činnosti a aktivita ve vyučování);
    - Dodržení všech předem stanovených kritérií: u výrobků (strojové šití, ruční šití, montáž, žehlení, doba provedení, technologický postup, samostatnost při manuální činnosti), spolupráce při skupinové činnosti, tvořivost, aktivita, stanovený čas;

- Sebehodnocení jednotlivců a skupiny jako celku - po ukončení skupinového vyučování žákyně v průběhu závěrečné prezentace své výsledky obhajují a zdůvodňují použitou terminologii u druhů oděvů, u rozdělení oděvů a zařízení butiku; skupinovou činnost žákyně hodnotí za pomoci jednoduchého dotazníku (příloha č. 10), kde odpovídají na otázky: kvalita spolupráce ve skupině, komunikace ve skupině, obtížnost úkolů a přijetí úkolů žákyněmi (kladné či záporné).
- Hodnocení: využívali jsme kombinaci hodnocení bodové a klasifikace takto:
- Hodnocení známkou:
  - Výborný (25 – 23 bodů);
  - Chvalitebný (22 – 19 bodů);
  - Dobrý (18 – 15 bodů);
  - Dostatečný (14 – 10 bodů);
  - Nedostatečný (9 – 0 bodů).
- Praktické výrobky byly hodnoceny bodovým hodnocením a za pomoci učitelky žákyně navrhnou známku, postup kontroly správnosti vyhotovení výrobku je podle stanovených kritérií – strojové šití, ruční šití, montáž, žehlení a doba provedení, žákyně označí vzniklé chyby a nedostatky a navrhnou počet stržených bodů, (maximální počet za výrobek výborný a bez chyb je pět bodů za každou oblast kritéria, celkově dvacet pět bodů) učitelka jejich bodové hodnocení zkontroluje a odsouhlasí jejich navrženou známku a nebo ji poopraví.
  - Výborně: žákyně pracují samostatně, uplatňují osvojené dovednosti a vědomosti, mají výborné pracovní návyky, jsou aktivní při řešení problémů, pracují tvořivě, o činnosti v odborném výcviku šití i o skupinové vyučování projevují zájem, rozvíjí a zdokonalují svojí manuální zručnost;
  - Chvalitebně: žákyně projevují kladný vztah k předmětu odborný výcvik a ke skupinovému vyučování, zajímají se o rozvoj svých dovedností, pokouší se pracovat samostatně, v pracovních činnostech jsou aktivní, zapojují se do řešení problémů i do skupinových aktivit;
  - Dobře: žákyně projevují jen částečný zájem o obor i o vzdělávání v předmětu odborný výcvik šití, částečně využívají své osobní předpoklady a při činnostech ve

skupinovém vyučování potřebují pomoc, pracují s chybami a jsou méně samostatné, k řešení problémů potřebují dopomoc;

- Dostatečně: žákyně neprojevují dostatečný zájem o předmět odborný výcvik šití, o obor a ni o skupinové vyučování, při pracovních činnostech jsou nesamostatné a potřebují často pomoc, osvojené vědomosti, návyky a dovednosti uplatňují s častými chybami, jsou málo aktivní, vyřešení problémů nejsou schopny zvládnout bez pomoci;
- Nedostatečně: žákyně neprojevují zájem o předmět odborný výcvik šití, o svůj obor ani o skupinové vyučování, nevyužívají a nerozvíjí svoje osobní předpoklady, nejsou schopny řešit problémy, nejsou aktivní ani tvořivé.

9. Slovní hodnocení: vyjadřuje úroveň výsledků jednotlivých skupin ve vztahu k zadaným úkolům, ke správnosti dodržení jednotlivých zadaných kritérií. Slovním ohodnocením vyslovuji i celkovou úroveň vývoje znalostí, vědomostí a postojů žáků, mohu povzbudit do další činnosti a posoudit i sociální vztahy ve skupině, ale i přínos jednotlivých žáků a jejich aktivitu.

3.2 Realizace skupinového vyučování v předmětu odborný výcvik šití

Aplikaci skupinového vyučování v odborném výcviku šití jsem realizovala různým způsobem. Ve skupinovém vyučování si děvčata opakovala probranou látku a teprve po důkladném procvičení jsem přikročila k samostatné prověrce, připravovala jsem děvčata na teoretické předměty, opakovala a procvičovala mnoho rozdílných teoretických témat. Ve skupinovém vyučování jsme si vyzkoušely ušít módní přehlídky. Největší úspěch měly ale úkoly, kdy mohla děvčata zapojit fantazii a kreativitu. Hodnocení úspěchu jednotlivých témat, z mého pozorování a úsudku, je v příloze v přehledné tabulce (příloha č. 3) a hodnocení skupinového vyučování z pohledu žákyň je v kapitole 3.3 Vyhodnocení skupinového vyučování dotazníkovou formou.

Osnova zadaných úkolů je volně zpracovaná z D. Čábalová, 2011.

3.2.1 Skupinové vyučování v předmětu odborný výcvik šití – úkoly

Název úkolu skupinového vyučování: 1. Otevření butiku

Škola: ISSŽiv

Obor: 69-53-H/003 Provoz služeb

Třída: 3SA

Počet žáků: 12

Počet skupin: 3

Vyučovací předmět: Odborný výcvik (šití)

Výukový blok v hodinách: 6,5 hodiny

Časový plán bloku:

- 20 minut - uvítání žáků, kontrola docházky a učebních pomůcek;
- 130 minut - opakování (prostřižené kapsy);
- 30 minut – přestávka;
- 120 minut - nová látka (všívání zipu do kalhot);
- 15 minut – rozdělení žákyň do skupin a zadání úkolu;
- 30 minut - skupinové vyučování;
- 30 minut - diskuse a hodnocení;
- 15 minut - závěr výukového bloku a úklid dílny.

Cíl skupinového vyučování: cílem tématického úkolu je porovnat si ve skupině všechny vědomosti a nápady, diskutovat o nich, analyzovat předvedené informace a napsat seznam všech těchto informací týkajících se náležitostí potřebných k otevření butiku, žákyně si ověří své znalosti a uvědomí si složitosti soukromého podnikání.

1. kognitivní: předvedení všech informací a nápadů jednotlivými žákyněmi ve skupině, zredukování vědomostí na vyhovující zadanému tématu, rozhodnutí o jejich správnosti a následné sepsání na seznam;
2. afektivní: spolupráce skupiny při všech operacích vztahujících se k skupinovému vyučování; pochopení komplikovanosti živnosti;
3. psychomotorické – aktivní využití časového limitu.

Zadání úkolu: otevíráme butik, místnost pro budoucí butik má holé zdi a nemá žádné sociální vybavení a proto napřed vypsát řemesla, která holou místnost pomohou zařídit,

veškeré vybavení, které je zapotřebí pro provoz butiku, textilní zboží pro prodej a úřední doklady potřebné pro provoz živnosti.

Kriteria pro hodnocení skupin: ucelený a dostatečně velký počet správných a originálních odpovědí, dodržování předem naučených technologických názvů, uspokojivá spolupráce ve skupině, tvořivost a kreativita ve skupině, dodržení časového limitu, hodnocení je provedeno slovně a zpětnou vazbou.

Výstupy: žákyně dokáží spolupracovat na splnění zadaného úkolu a pochopí složitost všech náležitostí potřebných pro otevření svého vlastního obchodu, vyhotovený úkol (příloha č. 4), zkušenost ze skupinového vyučování, hodnocení žákyněmi.

Anotace: Žákyně ve skupinové práci vymyslí a napíše odborné profese, veškeré zařízení, a textilní zboží, které je zapotřebí pro otevření a provoz butiku. Pro chod butiku není stanovena žádná celková suma peněz, účet v bance je neomezen. Butik se má zásobovat pouze textilním zbožím.

Klíčové kompetence:

- Kompetence k řešení problémů: řešení problému za spoluúčasti ostatních žákyň ve skupině, učí se nalézt správné řešení problému, snaží se o dokončení úkolu i přes problémy;
- Kompetence sociální: pozitivní ovlivňování vztahů, přijímání rolí ve skupině, respekt názorů ostatních ve skupině,
- Kompetence komunikativní: vyjadřují se v odborné terminologii textilních názvů, aktivně vyslovují svoje nápady a naslouchají ostatním, rozvíjí si slovní zásobu;
- Kompetence pracovní: příprava pro budoucí povolání, příprava pro zřizování živnosti, dokáže dokončit zadaný úkol;
- Kompetence k učení: rozvíjí zájem o obor a o získání více informací a poznatků, prezentuje svoji práci a dokáže ji obhájit.

Průřezová témata: odívání – základní rozdělení oděvů, druhy oblečení, občanská výchova – člověk a svět práce (orientace v různých řemeslech a požadovaných úředních dokladech při otevření živnosti).

Metody: diskuse, řešení problémů, produktivní metoda; badatelská.

Organizační forma výuky: skupinové vyučování.

Pomůcky: papír a psací náčiní.

Průběh činností učitele: stanovení cíle a jeho předložení žákyním, rozdělení žákyň do skupin, zadání instrukcí pro splnění úkolu, motivace, zadání kritérií časových a pro hodnocení správnosti hotového úkolu, diskuse v průběhu i na závěr skupinového vyučování, závěrečné bodování a hodnocení.

Činnost žákyň: pochopení cílů, pracovní činnosti skupin při řešení úkolu, diskuse v průběhu skupinového vyučování, přečtení hotového úkolu jednotlivými skupinami, závěrečná diskuse, sebehodnocení a hodnocení jednotlivých členů ve skupině i celých skupin.

Pozorování:

- **Komunikace** – žákyně jsou na skupinovou práci zvyklé, proto komunikace mezi děvčaty probíhala v klidu, žákyně se radily, diskutovaly, nevznikaly žádné hádky a nedorozumění, pokud si žákyně nevzpomněly na určitý výraz, zeptaly se na radu, přečtení hotového úkolu i závěrečná diskuse proběhla na dobré úrovni.
- **Vztahy ve skupině** – jelikož jsem k sobě seskupila žákyně, které mají k sobě pozitivní vztah, tak i jejich spolupráce probíhala kladně, většina děvčat pracovala aktivně, nevšimla jsem si, že by se někdo vůbec nezapojil do činnosti skupiny.

Zhodnocení:

- **Splnění cílů** – žákyně dobře pochopily zadání úkolu, dostatečně se domlouvaly při řešení úkolu, přednesly všechny nápady a myšlenky, na kterých se shodly, jednotlivé členky skupiny pracovaly většinou aktivně, zapojily fantazii a vymyslely hodně povolání, které se pro zařízení butiků musí vystřídat a i oděvů napsaly dostatečné množství jednotlivých druhů, časový limit byl dodržen.
- **Splnění úkolu** – žákyně zvládly splnit požadované zadání dostatečnými znalostmi a vědomostmi, nedostatky vznikly pouze v neznalosti chronologického nástupu jednotlivých řemeslníků při opravě a zařizování butiků.
- **Hodnocení** – žákyně byly hodnoceny slovně, jednotlivé skupiny byly pochváleny za dobré výsledky a byly vyzdviženy jejich originální nápady.

- **Návrh na zlepšení** – první poznatky a informace na zadané téma určit žákyním jako domácí přípravu a ve skupinovém vyučování zkompletovat.

Název úkolu u skupinového vyučování: 2. Opakování – prostřížené kapsy

Škola: ISSŽiv

Obor: 69-53-H/003 Provoz služeb

Třída: 2SA

Počet žáků: 12

Počet skupin: 4

Vyučovací předmět: Odborný výcvik (šití)

Výukový blok v hodinách: 6,5 hodiny

Časový plán bloku:

- 20 minut - uvítání žáků, kontrola docházky a učebních pomůcek;
- 130 minut – procvičování – klínové kapsy;
- 30 minut – přestávka;
- 15 minut - rozdělení žákyň do skupin a zadání úkolu;
- 140 minut – skupinové vyučování – prověrka prostřížené kapsy;
- 40 minut - diskuse a hodnocení;
- 15 minut - závěr výukového bloku a úklid dílny.

Cíle skupinového vyučování:

1. kognitivní: žákyně si zopakují probrané učivo, správně stanoví technologický postup a zafixují si vědomosti;
2. afektivní: žákyně spolupracují ve skupině při předvedení všech vědomostí, dostatečně je pochopí a předají si navzájem informace;
3. psychomotorické – žákyně rozvíjí a upevní motorické dovednosti, při výrobě výrobku dodrží technologický postup, použijí určené pracovní pomůcky a dokáží dokončit výrobek čistě a esteticky správně.

Zadání úkolu: žákyně mají za úkol v jednotlivých skupinách zopakovat probranou látku, prostřížené kapsy, navzájem si poradit a zopakovanou látku si zapamatovat. Jednotlivé

výrobky pak ušijí samostatně, co v nejlepším provedení. Během pracovní činnosti musí dodržovat technologické postupy a používat pracovní pomůcky vhodné pro jednotlivé operace. Výsledný výrobek musí mít vyhovující estetický vzhled. Žákyně musí dodržet předem stanovené kritéria. Po ukončení samostatné práce se prověrka vyhodnotí a porovná se, která skupina se na prověrku dokázala lépe připravit.

Kriteria pro hodnocení: dodržení časového limitu, dodržení technologického postupu při šití i žehlení, používání správných pomůcek při šití i žehlení, velikost kapes je třináct cm, vzdálenost mezi nimi je pět cm, hotový výrobek bude čistě vypracovaný, bude mít správný estetický vzhled, (klasifikace podle klasifikačního řádu ISŠživ - výborně –výrobek je bez chyb, žák ovládá samostatně motorické dovednosti, chvalitebně – malé nedostatky, vědomosti a projevy manuální činnosti mají menší nepřesnosti, dobře –na výrobku jsou výraznější chyby, žák při motorických činnostech projevuje nedostatky, pracuje samostatně podle pokynu učitele).

Výstupy: hotové výrobky, hodnocení výrobku, spolupráce ve skupině;

Klíčové kompetence:

- Kompetence k řešení problémů: řešení problému za spoluúčasti ostatních žákyň ve skupině, žákyně se učí nalézt správné řešení problému, snaží se o dokončení úkolu i přes problémy;
- Kompetence sociální a personální: pozitivní ovlivňování vztahů ve skupině, přijímání názorů ostatních ve skupině;
- Kompetence komunikativní: žákyně se vyjadřují v odborné terminologii, diskutují navzájem;
- Kompetence pracovní: děvčata dodržují technologické postupy, používá správné pracovní pomůcky, dokáží dokončit zadaný úkol;
- Kompetence k učení: ucelení vědomostí a jejich fixace.

Průřezová témata: Odívání – prostřížené kapsy.

Výukové metody: diskuse, metody dovednostně-praktické.

Organizační forma výuky: skupinové vyučování.

Pomůcky a technologické zařízení: šicí stroje, nitě, nůžky, jehly, špendlíky, látky základní, látky na podsádky a kapesní váčky, tužící materiály, žehlicí technika.

Průběh činností učitele: stanovení cíle a jeho předložení žákyním, rozdělení žákyň do skupin, zadání instrukcí pro splnění úkolu, zadání kritérií časových a pro hodnocení správnosti hotového úkolu, hodnocení skupinové činnosti i hotových výrobků.

Činnost žákyň: diskuse v průběhu skupinového vyučování, pracovní činnosti skupin při řešení úkolu, manuální činnost jednotlivců při pracovních činnostech, sebehodnocení a hodnocení jednotlivých členů ve skupině i celých skupin.

Pozorování:

- **Komunikace** – komunikace mezi děvčaty probíhala v klidu, žákyně se radily, diskutovaly, nevznikaly žádné hádky a nedorozumění, závěrečná diskuse a sebehodnocení proběhly na dobré úrovni;
- **Vztahy ve skupině** – spolupráce probíhala úspěšně, většina děvčat pracovala aktivně.

Hodnocení:

- **Splnění cílů** – časový limit byl dodržen, žákyně se na vypracování úkolu většinou dobře radily, jen v jedné skupině jedna žákyně měla na výrobku hrubší chyby;
- **Splnění úkolu** – všechny žákyně odevzdaly hotové výrobky, dvě skupiny výrobky bez chyb, jedna skupina u jedné žákyně mírné chyby v estetickém vzhledu a jedna skupina u jedné žákyně hrubší chyby v estetickém vzhledu a v nedodržení technologického postupu;
- **Hodnocení** – žákyně provedly sebehodnocení po vypracování výrobku, učitelka je hodnotila slovně i numericky, jednotlivé skupiny byly hodnoceny za dobré výsledky;
- **Návrh na zlepšení** – u dvou žákyň, které měly na svých výrobcích chyby, je zapotřebí další procvičování a u jejich pracovní činnosti stanovit pomalejší tempo.

Název úkolu u skupinového vyučování: 3. Svatba

Škola: ISSŽiv

Obor: 69-53-H/003 Provoz služeb

Třída: 1SA

Počet žáků: 12

Počet skupin: 4

Vyučovací předmět: Odborný výcvik (šití)

Výukový blok v hodinách: 6,5 hodiny

Časový plán bloku:

- 20 minut - uvítání žáků, kontrola docházky a učebních pomůcek
- 130 minut - opakování švy
- 30 minut - přestávka
- 110 minut – souborná práce švy
- 15 minut – rozdělení žákyň do skupin a zadání úkolu
- 40 minut - skupinové vyučování
- 30 minut - diskuse a hodnocení
- 15 minut - závěr výukového bloku a úklid dílny

Cíle skupinového vyučování: cílem skupinového vyučování je pochopení složitosti přípravy na svatbu, uvědomění si všech náležitostí, které jsou zapotřebí na svatbu, důležitost plánování všech příslušných záležitostí spojených se svatbou - oděvů, všech jídel, zázemí i svatebčanů;

- kognitivní: procvičování a fixace vědomostí z tématického celku rozdělení společenských oděvů a svatebního menu;
- afektivní: zlepšení vztahů ve skupinách a spolupráce ve skupinách;
- psychomotorické: aktivita při vypracování úkolu, hospodaření s časovým limitem.

Zadání úkolu: vypsát všechny náležitosti, které jsou zapotřebí na svatbu (tři žákyně a tři části úkolu - menu, oblečení, zázemí), prvních deset minut porada, po ní každá žákyně svůj úkol, a po deseti minutách si úkoly vymění. Do zázemí patří vše ostatní, co je na svatbu zapotřebí, hosté, místo, dary.

Kriteria pro hodnocení skupin: dostatečně velký počet správných odpovědí, dodržování názvů oděvů a jídel a jejich správné rozdělení, uspokojivá spolupráce ve skupině, tvořivost a kreativita ve skupině, dodržení časového limitu, (ideální práce – vše důležité, přijatelná práce – malé nedostatky, horší práce – chybí důležité náležitosti), skupiny i jednotlivci jsou hodnoceny slovně.

Výstupy: zkušenost ze skupinového vyučování, vyhotovený úkol (příloha č. 5), pochopení složitosti příprav na svatbu, opakování teorie – svatební menu a společenský oděv, hodnocení žákyněmi.

Anotace: žákyně mají za úkol po rozdělení do skupin se poradit, kdo jakým úsekem zadání jako první ze skupiny bude zahajovat, po uplynutí prvních deseti minut si vymění zápisky a budou pokračovat v těchto částech, po deseti minutách v dalších, každá žákyně ze skupiny bude tedy vypisovat postupně všechny tři úseky – svatební menu, společenské oblečení a zázemí, které je zapotřebí na svatbu.

Klíčové kompetence:

- Kompetence k řešení problémů: řešení problému za spoluúčasti ostatních žákyň ve skupině, učí se nalézt správné řešení problému, snaží se o dokončení úkolu i přes problémy;
- Kompetence sociální a personální: pozitivní ovlivňování vztahů, přijímání rolí ve skupině;
- Kompetence komunikativní: vyjadřují se v odborné terminologii oděvních názvů a svatebního menu;
- Kompetence pracovní: dokáže dokončit zadaný úkol;
- Kompetence k učení: rozvíjí zájem o obor a o získání více informací a poznatků, prezentuje svoji práci a dokáže ji obhájit.

Průřezová témata: odívání – společenské oděvy, výživa – svatební menu;

Výukové metody: diskuse, řešení problému;

Organizační forma výuky: skupinové vyučování;

Pomůcky: papír a psací náčiní;

Průběh činností učitele: vysvětlení cílů a motivace, rozdělení žákyň do skupin, zadání instrukcí pro splnění úkolu, zadání kritérií časových a pro hodnocení správnosti hotového úkolu, diskuse při zahájení a na závěr skupinového vyučování, závěrečné bodování a hodnocení.

Činnost žákyň: pracovní činnosti žákyň ve skupinách při řešení úkolu, diskuse v průběhu skupinového vyučování při rozdělení částí úkolu, přečtení hotového úkolu jednotlivými skupinami, závěrečná diskuse, sebehodnocení a hodnocení jednotlivých členů ve skupině i celých skupin.

Pozorování:

- **Komunikace** – komunikace mezi děvčaty probíhala v klidu, žákyně se radily, nevznikaly žádné hádky a nedorozumění, přečtení hotového úkolu i závěrečná diskuse proběhla na dobré úrovni.
- **Vztahy ve skupině** – spolupráce probíhala kladně, všechna děvčata pracovala aktivně, postupně si vyměnily všechny zápisky a každá určitým dílem přispěla k seznamu jednotlivého zadání, úkol je zaujal a pracovaly s nadšením.

Zhodnocení:

- **Splnění cílů** – cíle byly splněny, žákyně správně definovaly a napsaly zadaný úkol, časový limit byl dodržen, jednotlivé členky skupiny pracovaly aktivně a dokázaly spolupracovat.
- **Splnění úkolu** – úkol byl splněn, žákyně dobře pochopily zadání úkolu, seznam společenských oděvů byl správně vytvořen a oděvy byly rozděleny na pánské a dámské, menu na svatební hostinu bylo dobře rozděleno na aperitiv, předkrm, polévku, hlavní jídlo a zákusek, nedostatky vznikly pouze v neznalosti úředních náležitostí spojených se svatbou.
- **Hodnocení** – žákyně byly hodnoceny slovně, jednotlivé skupiny byly pochváleny za dobré výsledky a byly vyzdviženy jejich originální nápady při vymýšlení místa svatebního obřadu.
- **Návrh na zlepšení** – žákyně skupinové vyučování zvládly velice dobře, není zapotřebí zlepšení, byl to úkol, který je zaujal a postavily se k němu velice kladně.

3.2.2 Skupinové vyučování s prvky projektového vyučování v předmětu odborný výcvik šití– módní přehlídky (osnova volně zpracovaná podle Jezberová, 2011)

Naše škola ISSŽiv se zúčastňuje soutěžních módních přehlídek v oboru Oděvnictví. Jsou to přehlídky, jejichž návrhy i vyhotovení mají na starosti učitelky odborného výcviku a nebo přehlídky fantazijních, na kterých se podílí i naše děvčata z učebních a studijních oborů a to ve všech fázích výroby, od počátečního návrhu, přes výrobu až po předvedení.

Na začátku přípravy na přehlídku probíhá diskuse ve skupině žákyň. Při ní se žákyně dohadují, jak tématicky zaměří přehlídku. Po vybrání tématického zaměření přehlídky nastává další etapa práce, výběr názvu. U toho se většinou uplatnil brainstorming. Všechny názvy i neuvěřitelné jsme zapsali na seznam. Následně jsme vybrali ty nejhezčí a napsali na papírky. Jednotlivé návrhy kolují mezi žákyněmi ve skupinách a ty tajně hlasují o názvu, který se jim nejvíc zamlouvá a připadá jim pro jejich přehlídku trefný, vyjadřující podstatu náplně práce a navíc je blízký jejich věkovému složení.

Další etapa práce spočívá ve výběru manekýnek, které by předváděly zhotovené modely. Děvčata manekýnky většinou vyberou ze své třídy. Na vypracování hlavních oděvů se vytvoří skupina manuálně zručných žákyň. Ostatní vytvoří skupiny, které pomáhají s vypracováním doplňků. Nikdy se nestalo, že by se někdo ze skupiny žákyň nechtěl skupinové práce zúčastnit. Spíš se stávalo, že si sami přidaly další práci, opravovaly, co jim nepřišlo dokonalé a vymýšlely nové, originální nápady. Při své tvořivé činnosti se učily nejen prohlubovat své znalosti z praktické činnosti šití, ale i propojovat své teoretické znalosti z předmětů Oděvní materiály, Konstrukce oděvů a Technologie a využívat je při praktické výrobě. Skupinovou spoluprací se navíc učily, jak spolu vycházet, jak se podporovat, prosazovat se, ale i podřizovat se sobě navzájem, jak spolu komunikovat. Jejich přátelský vztah se tím většinou utužil a naučily se, že spolupracovat s ostatními je důležité pro úspěšné vyhotovování i dokončení práce.

V průběhu manuální činnosti žákyně nezapomínaly ani na přípravu choreografie a výběr vhodné hudby. Hudební doprovod vybírala děvčata opět metodou hlasování.

Po dokončení celé kolekce oděvů přišlo vlastní předvádění. Rozklepané manekýnky před nástupem na molo tvrdily, že „mají v hlavě vymeteno...“, ale jejich perfektní

předvedení vytvořilo krásnou tečku za několika měsíční práci celé skupiny žákyň. Potlesk diváků a pochvala od rodičů a učitelů byla navíc krásným bonusem.

Během týdnů a měsíců výroby modelů z kolekce jsem používala různé výukové, vyučovací a pracovní metody : výklad, diskusi, názorné ukázky, odborné předvedení, vyprávěla jsem, vysvětlovala, přednášela, sledovala, hlídala, opravovala, pomáhala, dohlížela a v průběhu výroby i na závěr schvalovala a hodnotila. Výroba přehlídky je pro učitele velice náročná, jak po odborné, praktické stránce, tak i po stránce psychické. Učitel musí být trpělivý, odvážný, mírný, hodný, musí umět povzbudit a pochválit. Samozřejmě musí být i dobrým odborníkem ve své profesi a navíc i dobrým organizátorem, aby jednotlivé etapy v průběhu výroby na sebe správně navazovaly.

Módní přehlídka - Noviny

Název: Fantazijní přehlídka – Noviny

Obor: 31 – 58 - H/01 Krejčí

Délka pracovního a učebního úkolu: 3 měsíce

Ročník: 2., 12 žákyň

Vyučovací předmět: Odborný výcvik

Mezipředmětové vztahy: Oděvní technologie, Konstrukce oděvů, Oděvní materiály;

Charakteristika: Příprava návrhů, naplánování průběhu (příloha č. 7), vypracování jednotlivých modelů, zkompletování kolekce a její propagace, organizace choreografie a nácviků choreografie módní přehlídky.

Cíle:

Žákyním přiblížit krásnou, fantazijní a tvořivou součást oboru krejčí zábavnou formou a umožnit jim předvedení jejich vlastnoručních oděvních výrobků a tím i proniknutí do světa modelingu a zároveň je učít pracovat ve skupině.

Kognitivní cíle:

- Osvojování, rozšiřování a prohlubování vědomostí;
- Aplikování vědomostí do praxe.

Afektivní cíle:

- sklobení společných a individuálních zájmů, názorů a přístupů;
- práce v týmu, aktivní komunikace ve skupině;
- přijetí odpovědnosti za výsledek pracovní činnosti;

Psychomotorické cíle:

- rozvíjení manuálních dovedností žákyň a schopností;
- propojení přípravy, vyhotovení a předvedení kolekce oděvů;
- zodpovědné řešení svěřených úkolů;
- plánování, organizování, řízení jednotlivých etap vývoje přehlídky od návrhu, přes výrobu až po prezentaci a předvedení přehlídky.

Anotace:

Studentky připraví módní přehlídku. Jednotlivé modely studentky sami navrhují, konzultují jejich zkompletování, ušijí na jednotlivé zkoušky a zhotoví na vybrané manekýnky a manekýny. Nastudují choreografii, kterou si sami navrhli. Vyberou muziku na přehlídku a nacvičí na ní vybranou choreografii módní přehlídky. Stanoví název přehlídky, zajistí propagaci společně s vyučujícím. Hlídnají průběžné zpracovávání jednotlivých kusů přehlídky a po jejich vyhotovení dohlídají na jejich odpovídající uskladnění a případné připravení na další přehlídku. Kolekci skládající se z osmi modelů předvedou při vybraných příležitostech.

Vznik přehlídky

Módní přehlídka vznikla postupně z popudu žákyň učebního oboru Krejčí. Žákyně sami navrhly přehlídku a na její výrově se účastnily od začátku až do úplného konce. Začaly klasickým brainstormingem, kdy vybíraly název a téma své přehlídky. Návrhy děvčata zapisovala, dohadovala se, když bylo návrhů připraveno víc, dala jsem podnět k anonymnímu hlasování. Vyhrál návrh na módní přehlídku, která bude ušita z krepu a veškeré doplňky budou vyrobeny z novin. Barvu si děvčata zvolila bílou, černý tisk novin se k této barvě hodil nejlépe.

V průběhu zhotovování módní přehlídky byly žákyně rozděleny do tří skupin. Jedna skupina vyhotovovala hlavní části módní přehlídky, jedna spolupracovala při vypracování doplňků a čtyři žákyně se připravovaly na předvedení přehlídky jako manekýnky. Skupiny mezi sebou spolupracovaly a doplňovaly se.

Klíčové a odborné kompetence používané v průběhu činnosti:

- Komunikativní – dokáží s vyučujícím i mezi sebou komunikovat na odborné téma a používat odbornou terminologii;
- Sociální a personální kompetence – začlení se do kolektivu, spolupracují navzájem, učí se toleranci, naslouchat ostatním a vnímat je jako rovnocenné partnery;
- K řešení problému – učí se rozeznat své nedostatky sebehodnocením a vzniklé problémy řešit, učí se nevzdát se při prvním nezdaru;
- Kompetence k učení – získají znalosti, prohloubí již nabyté a neustále je rozvíjí;
- Kompetence k práci – manuální dovednosti zdokonaluje za používání tvořivosti a estetického cítění, žákyně se připravují na pracovní kariéru, pracují v týmu i samostatně, zvykají si na podřizování se příkazům ale i na umění dokázat prosadit svůj názor – důležitá část přípravy na práci v kolektivu.

Klíčové dovednosti získané při realizaci:

- zvládání nákresů návrhů a jejich kritika z hlediska použitelnosti a vhodnosti;
- umění posouzení návrhů oděvů a možnosti jejich vypracování;
- výběr vhodných stříhů, materiálů a technologických postupů;
- posouzení vlastností, barevnosti a zpracovatelnosti jednotlivých materiálů;
- umí odhadnout vhodnost barevné škály v kombinaci s doplňky vůči manekýnkám;
- dokáže určit, jaké tělesné rozměry je potřeba naměřit pro jednotlivé stříhy;
- zvládá změření jednotlivých manekýnek a manekýnů;
- vyhotovuje různé konstrukce stříhů oděvů;
- vypočte spotřebu materiálu;
- dokáže vybrat textilní přípravy na jednotlivé modely;
- ustříhne jednotlivé modely podle připravených stříhů;
- dokáže připravit výrobky na jednotlivé zkoušky a zvládá jejich dohotovení;
- umí vyzkoušet modely a zvládá opravy po zkouškách;
- je schopna průběžně i celkově vyžehlit oděvy;
- ovládá různé šicí stroje a žehlicí techniku;
- používá pomůcky při šití, žehlení, skladování a předvádění oděvů;
- zvládá údržbu oděvů, čištění, praní a případné opravy nedostatků;
- dokáže navrhnout choreografii, její postupné ztvárnění, opravy a předvedení;
- vybere název a vhodnou hudbu, propaguje módní přehlídky.

Realizace a organizační zajištění:

- rozdělení studentek do skupin podle činností v přehlídce;
- skupina studentek pro manuální činnosti – vyhotovení základních kusů oděvů;
- skupina studentek vyhotovující oděvní doplňky;
- skupina manekýnek a manekýnů;
- výběr materiálů a oděvní přípravy;
- postupné vyhotovení jednotlivých modelů, jejich zkoušení a následné zkompletování;
- stanovení délky přehlídky, návrh choreografie a hudby;
- jednotlivé zkoušky nácviku správné chůze při přehlídce;
- nastudování a fixace znalosti choreografie přehlídky;
- předvedení přehlídky;
- uskladnění modelů a jejich připravení na další přehlídku.

Očekávané výstupy:

- modely vyhotovené na módní přehlídku;
- informace o přehlídce v rozhlase, na internetu;
- dokumentace z přehlídky – fotodokumentace, video, návrhy (příloha č.6);
- uskutečnění přehlídek při různých kulturních akcích.

Hodnocení skupinové činnosti

Skupinové vyučování je vyhodnoceno z několika hledisek – vyhodnocení po odborné stránce vyhotovení oděvů studentkami známkou z odborného výcviku, hodnocení zúčastněných studentek, vyhodnocení průběhu i výsledku činnosti.

- jednotlivé modely se mohou zúčastnit školní soutěže o nejlepší model a nejlepší výrobky budou oceněny drobnou cenou, všem účastnicím bude vysloveno poděkování za dobrou reprezentaci školy a oboru, studentky, které vyhotovily jednotlivé modely, budou hodnoceny za tyto výrobky známkou (Kriteria hodnocení vychází z klasifikačního řádu školy ISSŽ: kombinace slovního i písemného hodnocení, dodržování technologických postupů, použití znalostí z předmětu teoretických, provedení a kvalita celkového výrobku i jeho částí, dokonalost žehlení průběžného i závěrečného, čistota provedených operací, estetický vzhled výrobku, kreativita a využití tvořivosti);

- studentky, které se zúčastnily na přípravě i vyhotovení módní přehlídky mohou obodovat nebo jiným způsobem ohodnotit kvalitu, fantazii i celkový dopad na výuku v odborném předmětu;
- v hodnocení studentkami se může objevit i zhodnocení skupinová práce, podpora sociálního cítění studentek a kooperativní součinnost, rozvoj komunikace mezi žákyněmi, schopnost spolupráce a přínos skupinové činnosti k utužení kolektivu.

Průběh vyhotovování módní přehlídky se zapojením skupinového vyučování se dá zhodnotit jen kladně. Nevznikaly žádné výrazné neshody, či třenice. Každý se rád, ochotně a hlavně dobrovolně zapojil do všech činností spojené s přehlídkou. Bylo krásné sledovat s jakou chutí a zápalem se učnice pouštěli do jednotlivých operací výroby oděvů, jak si navzájem radili, přicházeli na nové nápady. Já, jako jejich mistrová, jsem jim samozřejmě radila po odborné stránce a pokud přišli s kreací, která byla neuskutečnitelná, pak jsem ji byla nucena zavrhnout, nebo aspoň pomoci s návrhem proveditelného výrobku. Průběh výroby módní přehlídky měl krásnou tvořivou atmosféru. Žádná z děvčat nepřišla s tím- „já to dělat nebudu!“, „mě se nechce“. Pokud bych měla oznámkovat praktickou stránku vyučování – to je vypracování ušitím výrobky, pak bych dala za jedna. Přístup děvčat k sobě navzájem ve skupinové práci – tam bych nedala nic jiného než jedničku. Nadšení pro společnou práci a zapojení všech děvčat do kolektivní práce, tam bych dala opět jedničku.

Závěrečné hodnocení skupinového vyučování

S celým průběhem i uskutečněním skupinového vyučování jsem byla velice spokojena. Vyučování takto kladně dopadlo ale hlavně proto, že všechna děvčata se zapojila do činnosti dobrovolně a z vlastního popudu. Věřím, že toto byla ta nejlepší motivace pro zdárný výsledek.

Módní přehlídka Modré z nebe

Vznik módní přehlídky:

Modré z nebe vzniklo spontánně z popudu žákyň 3. ročníku oboru Krejčí pro dámské oděvy. Tyto žákyně jsou trošku netypické. Po ukončení čtyřletého studijního oboru Oděvnictví se rozhodly zdokonalit se po odborné a praktické stránce. Proto nastoupily do 3. ročníku oboru Krejčí pro dámské oděvy. Tvorbou módní přehlídky chtěly využít všechny své předchozí znalosti a dovednosti a vyzkoušet si v propojení se skutečným životem, zda se tyto jejich vědomosti, talent a snaha o kreativitu dají zhodnotit. Žákyně v průběhu činnosti byly rozděleny do dvou skupin, jedna skupina žákyň pracovala na všech činnostech spojených s výrobou i předvedením módní přehlídky, druhá skupina zajišťovala chod dílny, tj. činnosti spojené s vyhotovením zakázek a zároveň i pomáhala s doplňky pro módní přehlídku.

Název: Modré z nebe

Obor: 31 – 58 – H / 01 Krejčí

Délka: 3 měsíce

Ročník: 3

Počet žákyň: 12

Vyučovací předmět: Odborný výcvik

Mezipředmětové vztahy: Navrhování, Konstrukce oděvů, Modelování oděvů, Oděvní materiály, Oděvní technologie.

Charakteristika: Navržení a nákresy modelů, vyhotovení a předvedení výrobků na základě vlastní choreografie.

Kognitivní cíle:

- Ověření získaných vědomostí a dovedností a jejich prohloubení;
- Kreativní tvořivost žákyň;
- Plánování a organizace všech činností potřebných pro vyhotovení a předvedení přehlídky.

Afektivní cíle:

- Spolupráce ve skupině žákyň, skloubení individuálních názorů;
- Spolupráce na předvedení hotové kolekce, její propagaci a nafocení.

Psychomotorické cíle:

- Zdokonalení odborných manuálních výkonů žákyň;
- Předvedení přesné, svědomité a pečlivé práce;
- Zvládnutí přípravy, výroby i dokončení módní přehlídky;
- Předvedení hotové kolekce, její propagace a nafocení.

Anotace:

Žákyně samostatně navrhnu jednotlivé modely, vypočtou spotřebu materiálu na jednotlivé modely, navrhnu praktické vyhotovení těchto modelů a vhodnost návrhů pro výrobu. Použijí tvořivost, fantazii, pro jednotlivé modely připraví oděvní doplňky. Při svoji činnosti spolupracují ve skupině. Výrobky zhotoví za použití znalostí z teoretických předmětů. Hotové výrobky předvedou na školní akci a nafotí.

Klíčové kompetence

- Kompetence k práci – zdokonalí a aplikují manuální dovednosti a zručnosti, vytvoří propojenost teorie a praxe;
- Sociální kompetence – umí se zařadit do kolektivu, spolupracují na základě tolerance;
- Komunikativní kompetence – dodržují odbornou terminologii, vyjadřují se ke konkrétní situaci;
- Kompetence k řešení problému – spolupracují při řešení problémů s ostatními spolužačkami, řeší problémy za pomoci celého týmu;
- Personální kompetence – rozvíjení vlastních odborných znalostí a podnikatelských aktivit přípravou na budoucí povolání.

Klíčové dovednosti:

- Dovednost výběru základního námětu přehlídky a trefného názvu;
- Samostatně naskicují modely včetně jejich modelových úprav;
- Posoudí vhodnost vlastností materiálu na jednotlivé výrobky a zvolí textilní materiál z hlediska zachování zásad harmonie barev;

- Určí konstrukční rozměry potřebné na stříhovou soustavu oděvního výrobku;
- Vyberou oděvní přípravu a oděvní doplňky;
- Zhotoví konstrukční stříhy výrobků při zachování čistoty a úpravnosti stříhů;
- Dokáží určit spotřebu oděvního materiálu a vypočítají náklady na výrobu;
- Posoudí, navrhnu a vypracují optimální technologický postup na navržený model
- Výrobky vypracují za použití vhodných postupů;
- Zdokonalí, prohloubí a aplikují své odborné znalosti z teoretických i praktických předmětů do konkrétní podoby ve všech částech výroby;
- Dokáží systematicky vypracovat výrobek na jednotlivé zkoušky a odzkouší jej;
- Po zkoušce opraví případné závady a model dokončí;
- Kontrolují průběžně kvalitu provedené práce, odstraňují případné vady;
- Během výrobní činnosti používají v návaznosti na pracovní postupy žehlicí techniku;
- Dokáží navrhnout správnou choreografii přehlídky a nacvičí ji;
- Kolekci modelů předvedou před veřejností.

Realizace skupinového vyučování:

- Stanovení termínu dohotovení celé módní kolekce;
- Rozdělení žákyň do skupin, výběr manekýnek;
- Přidělení pracovní činnosti jednotlivým žákyním;
- Rozdělení povinností potřebných pro zdárný průběh i dohotovení přehlídky;
- Nákup textilního materiálu a textilní přípravy;
- Skicování návrhů a určení manekýnek vhodné pro tyto návrhy;
- Určení všech tělesných proporcí potřebných pro vyhotovení konstrukčních stříhů;
- Vypracování stříhů podle nákresů a měř jednotlivých manekýnek;
- Ustřížení oděvních dílů a jejich postupné zpracování jako je sestehování, nastehování, vestehování, sešívání, našívání, prošívání, montáž různých dílů;
- Důsledné mezioperační i závěrečné žehlení za pomoci žehlicí techniky;
- Výběr hudby;
- Návrh a nacvičení choreografie přehlídky;

- Nafocení přehlídky a její propagace;
- Předvedení kolekce na školní akci ostatním žákyním a žákům, učitelům a rodičům;
- Uskladnění oděvů a jejich případné opravení, vyčištění, vyprání a vyžehlení.

Očekávané výstupy:

- Předvedení přehlídky na školní akci;
- Hotové výrobky módní kolekce;
- Dokumentace (příloha č. 8), návrhy (příloha č.9), fotografie, videa;
- Propagace školní akce a přehlídky v rozhlase, v novinách a na internetových stránkách školy;
- Ověření veškerých manuálních dovedností žákyň, jejich návrhářského nadání a schopností převést teoretické znalosti do praktických činností;
- Skupinová interakce.

Vyhodnocení skupinového vyučování

Žákyně v tomto vyučování nebyly hodnoceny známkou. Jejich výkony po odborné stránce byly vynikající, výrobky byly ale tak kreativní a odlišné od klasického výrobku, že nebylo možné na jejich výrobu stanovit přesná kritéria. Vypracovávání modelů, technologický postup i jednotlivé zpracování částí oděvů i celého výrobku se v průběhu činnosti přizpůsobovalo postupným návrhům, dodatkům a kreativním řešením. Žákyně samy hodnotily průběh výroby, svoje nepřesnosti a postupné zvládnutí dalších úkolů. Neustále doplňovaly a měnily části tak, aby výsledný efekt přehlídky byl co nejoriginálnější a po odborné stránce co nejkvalitnější. Ve vymýšlení modelů projevily talent, píli a estetické cítění. Celá skupina žákyň spolu perfektně spolupracovala, doplňovala se, komunikovala a vzájemně si pomáhala. Jejich iniciativa a tvořivost zároveň s disciplínou byla příkladná. Věřím, že účast ve všech činnostech potřebných pro vypracování a předvedení přehlídky přispěly ke kladnému vztahu ke zvolenému oboru

3.3 Závěr praktické části

Cílem bakalářské práce v praktické části bylo zdokumentovat skupinové vyučování, které jsem vyučovala v odborném výcviku šití. Cíl bakalářské práce byl splněn. Ve své práci jsem zdokumentovala několik příkladů skupinového vyučování, které jsem v průběhu školního roku se žákyněmi absolvovala a v následném dotazníku dokázala, že skupinové vyučování má mít ve škole své místo a uplatnění. V průběhu školního roku jsem využila skupinové vyučování na čtyřiceti rozličných úkolech a v pěti různých skupinách žákyň, jejichž počet se pohyboval mezi devíti až patnácti. Z těchto úkolů jsem vybrala pět, které podle mého názoru nejvíc vystihují různorodost a velké možnosti skupinového vyučování.

Otevření butiku připravovalo žákyně na budoucí povolání prodavačky v oděvech a žákyně si procvičily a zopakovaly učební blok druhy oděvů a z občanské výchovy téma člověk a svět práce. Při skupinovém vyučování na téma svatba vzniklo propojení předmětů technologie odívání s učebním blokem základní rozdělení oděvů a s předmětem výživa, v jehož osnovách je svatební menu. Žákyně si vyzkoušely plánování všech příprav na svatbu, oděvy, menu, hosté a zázemí. Vyzkoušely si tak složitost plánování tohoto svátečního obřadu. Ukázkou skupinového vyučování s názvem prostřižené kapsy, jsem představila další z možností využití skupinového vyučování. Použila jsem je na procvičení již naučené vyučovací látky druhy kapes. Žákyně měly za úkol ve stanoveném čase si ve skupinovém vyučování osvěžit získané znalosti, důkladně je procvičit a zafixovat a tím se připravit na následnou prověrku znalostí. Žákyně byly jednotlivě hodnoceny známkováním a skupina byla hodnocena slovně po skončení prověrky znalostí. Skupinové vyučování s prvky projektového vyučování jsem popsala v módních přehlídkách „Noviny“ a „Modré z nebe“.

Na konci školního roku odpovídaly žákyně na dotazník, který se týkal skupinového vyučování zařazovaného do výuky v předmětu odborný výcvik šití. Z odpovědí v dotazníku jsem chtěla získat zpětnou vazbu a tím se dozvědět, zda je zapotřebí skupinové vyučování v další výuce zkvalitnit. Na otázku, „Co vás na skupinovém vyučování bavilo a zajímalo“, jsem získala tyto odpovědi: vymýšlení věcí, že jsem s kamarádkami, domlouvání, že jsme spolu, komunikace ve skupině, spolupráce ve skupině, pomohlo mi to v učení, to jak jsme vymýšleli, přemýšlení, že se dokážeme domluvit, byli jsme pohromadě, nasmáli jsme se, mohli jsme si pomáhat a radit, to že jsme se museli zapojit všichni, všechno mě bavilo, všichni měli dobré nápady, utužení třídních vztahů, učili jsme

se vesele, bylo to zajímavé, byla pohoda, vše co jsme vymýšleli, bylo to kreativní, vytváření, to jak jsme to tvořili, dozvěděla jsem se víc věcí, dozvěděli jsme se něco nového, zapojili jsme fantazii, nové dojmy, zajímavosti o různých tématech, hezké na přemýšlení, bylo to zábavné, to jak jsme se dohrabali k výsledku, to jak to dopadne, všechno bylo zajímavé, byly to dobré nápady. Z výpovědí žákyň vyplynulo, že je skupinové vyučování velice zaujalo, pomohlo jim v učení, skupinová činnost měla pro ně přínos, a že skupinové vyučování mělo na ně kladný vliv. Dokázaly si navzájem lépe naslouchat, komunikace i spolupráce ve skupinách byla na vysoké úrovni. a rády by zařadily skupinové vyučování pravidelně. Tyto výpovědi žákyň dokazují, že náplň skupinového vyučování jsem zvolila dobře.

Na otázku v dotazníku: „Co vám ve skupinovém vyučování chybělo“, některé žákyně odpověděly, že jim chybělo více času na činnosti. Z toho si musím vzít ponaučení a lépe zorganizovat učební blok odborného výcviku šití a ponechat na skupinové vyučování větší časovou dotaci.

Jedna z otázek v dotazníku o skupinovém vyučování při výuce odborného výcviku byla, „Zda se skupinové vyučování používá i v jiných předmětech“. V odpovědích žákyň vyplynulo, že se používá velice málo.

Skupinové vyučování se v hodinách odborného výcviku šití zařazuje obtížně. Krátkodobé úkoly se mohou do skupinového vyučování zařadit jako opakování a procvičování probraného učiva i jako návaznost na předmět Technologie odívání. Jsou to úkoly, které se týkají hlavně teoretické části vyučování. Praktické, manuální úkoly, se dají zařadit při skupinovém vyučování pouze při šití módních přehlídek a nebo skupinových soutěží. Charakter manuální činnosti při šití je individuální.

Další překážkou ve výuce je špatná docházka žákyň na hodiny. Mají vysokou absenci, a nikdy se před výukou neví, kolik žákyň přijde. Proto se těžce plánují úkoly pro jednotlivé žákyně a nedá se použít kooperativní vyučování.

I přes toto problematické zařazení skupinového vyučování do výuky pracovaly žákyně během školního roku na čtyřiceti rozdílných tématech. Byly to většinou témata, která se vztahovala k odborným znalostem žákyň, k přípravě pro budoucí povolání a nebo pro život ve společnosti. K zadaným tématům přistupovaly žákyně většinou zodpovědně a snažily se odvést co nejlepší výsledky. Během skupinového vyučování do předmětu odborný výcvik docházelo mezi žákyněmi ke stmelování kolektivu, k větší radosti z práce, žákyně si radily, pomáhaly a dokázaly spolupracovat na tvorbě i větších úkolů.

Skupinové vyučování má mnoho kladů. Podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků i učitelů, zlepšuje sociální citění žáků, rozvíjí spolupráci mezi žáky, podporuje pomoc žáků navzájem, pozitivně ovlivňuje získávání a zpracování informací žáky, povzbuzuje a prohlubuje vědomosti žáků a napomáhá k osvěžení někdy nudného vyučování.

Nevýhodou skupinového vyučování je ztížená příprava učitele na vyučování, časová náročnost skupinového vyučování, nevyhovující prostory v učebnách a větší hlučnosti při vyučování.

Z uvedeného výčtu kladů a záporů skupinového vyučování je zřejmé, že přínosy převládají nad nevýhodami. Skupinové vyučování budu ráda podporovat a snažit se o jeho další zařazování do výuky v předmětu odborný výcvik šití. Skupinové vyučování budu doporučovat i jiným pedagogům.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo osvojit si teoretické znalosti o problematice skupinového vyučování a prověřit tyto vědomosti v praxi. Domnívám se, že se mi tyto cíle podařilo splnit. V teoretické části jsem stručně popsala vymezení pojmu skupinové vyučování, jeho historii, realizaci, klady a zápory. V praktické části jsem tyto znalosti využila a dokázala, že skupinové vyučování je pro žáky a žákyně přínosem a dá se aplikovat různým způsobem, jako opakování, procvičování i skupinová manuální činnost.

V bakalářské práci bylo záměrem v teoretické části popsat znaky skupinového vyučování, jeho historii, klady, zápory, realizaci a hodnocení skupinového vyučování ve výuce. Skupinové vyučování a kooperativní vyučování mají několik podobných znaků, proto v první části práce je i kapitola kooperativní vyučování a rozdílů mezi kooperativním a skupinovým vyučování. Poznatky z odborné literatury v teoretické části bakalářské práce jsou využívány v druhé části práce při aplikaci skupinového vyučování do výuky.

Praktická část bakalářské práce se věnuje konkrétním příkladům ze skupinového vyučování zařazených do výuky během předmětu odborný výcvik šití v oboru krejčí a provoz služeb. Je zde zdokumentována příprava, realizace a jednotlivé činnosti při vyučování. Při přípravě, u vytváření skupin, byly k sobě zařazeny do skupin žákyně, které mají k sobě kladný vztah. Tyto skupiny byly po celý školní rok většinou stabilní. Skupiny tvořily žákyně o počtu tři až čtyři. Úkoly, které byly pro skupinové vyučování vytvořeny, byly takové, které by žákyně přinutily přemýšlet, které by povzbuzovaly kreativitu a rozvíjely fantazii, ale i úkoly, které by pomáhaly žákyním s procvičováním již získaných vědomostí a hlavně s upevněním těchto znalostí. Realizace skupinového vyučování probíhala většinou kladně. Žákyně se aktivně zapojily do vyučování, komunikovaly spolu, spolupracovaly a pomáhaly si navzájem. Měly uspokojení z odvedené práce, zapojily tvořivost a fantazii. Mezi žákyněmi se zlepšovaly přátelské vztahy, měly větší sebedůvěru, do činností se zapojily i žákyně introvertní. V praktické části bakalářské práce bylo popsáno pět skupinových vyučování. Byla to úloha otevření butiku, kdy žákyně mohly zapojit fantazii, tvořivost a zároveň navázat na učební celek v průřezovém tématu druhy oděvů a člověk a svět práce. Další úloha druhy kapes napomohla žákyním k osvěžení vědomostí z teoretických i praktických znalostí a dovedností. Skupinové vyučování

týkající se svatby propojilo předměty odívání a výživu při sestavování seznamu společenských oděvů a svatebního menu.

Většinu úkolů i témat hodnotily žákyně velice kladně, jak jsme uvedli v kapitole 3.4 Závěr praktické části. Jejich zapojení bylo na vysoké úrovni, spolupráce probíhala velice uspokojivě. Ne každý úkol se ale povedl. Drobné problémy nastaly u malého množství zadání úkolu. Nebyly zde jasně vymezená kritéria pro splnění úkolu a docházelo proto k diskusím o správnosti odpovědí během závěrečného hodnocení. Z toho si musím vzít ponaučení a přesněji určovat kritéria hodnocení pro správné vypracování úkolů.

Skupinové vyučování jsem do výuky zařazovala velice ráda. Spolupráci mezi žákyněmi a kolektivní činnost považuji za tak důležitou formu činnosti ve školství, že se je budu pokoušet zařazovat do své výuky i nadále a budu se snažit o získávání dalších informací a vědomostí. Skupinové vyučování má pozitivní vliv na vývoj žáků, nenásilnou formou učí žáky projevovat své nápady a myšlenky, učí je prosazovat slušným způsobem svoje názory a pomáhá jim vystupovat před spolužáky bez obav z posměchu. Všechny tyto důvody mě vedou k tomu abych doporučovala skupinové vyučování i jiným pedagogickým pracovníkům.

Závěr své práce uzavírám slovy G. Pettyho, který o skupinovém vyučování napsal:
“Skupinová práce je činností, jež je zábavná sama o sobě, a zároveň v sobě skrývá obrovský učební potenciál. Vyžaduje, aby žáci utřídili novou látku a aby pro ně tato látka měla osobní smysl. Skupinová práce vede žáky k tomu, aby přejímali za učení odpovědnost“ (Petty, 2004, s.175).

RESUMÉ

Cílem bakalářské práce „Aplikace skupinového vyučování na střední škole“ bylo v teoretické části z prostudované literatury vytvořit popis vývoje skupinového vyučování, jeho historii, základní znaky, přednosti, nedostatky, realizaci, utváření skupin a hodnocení skupinového vyučování. V odborné literatuře se při popisu skupinového vyučování vyskytují i prvky kooperativního vyučování a z tohoto důvodu se i v této práci kooperativní prvky vyskytují. Bakalářská práce obsahuje i kapitolu, která se věnuje kooperativnímu vyučování a srovnání kooperativního a skupinového vyučování.

V praktické části bylo cílem zdokumentovat skupinové vyučování v předmětu odborný výcvik šití. Podrobněji jsem popsala skupinové vyučování, které podporovalo výuku učebního bloku druhy oděvů, rozdělení oděvů, kapsy a mělo návaznost na teoretický předmět Odívání: otevření butiku, svatba, prostřižené kapsy, módní přehlídky „Noviny“ a „Modré z nebe“. V příloze bakalářské práce jsou některé z těchto prací zdokumentovány.

Z výpovědí žákyň vyplynulo, že jim skupinové vyučování přineslo uspokojení z práce, pomohlo jim v učení, a skupinová činnost měla pro ně přínos v kvalitnějším utváření skupinových vztahů.

SUMMARY

In the theoretical part, the goal of the bachelor's thesis „Application of group instruction in high school education“ was in creating of the description of the group instruction development, as well as its history, characteristics, advantages and disadvantages, realisation, grouping and evaluation based on the research of the written sources. In pedagogical literature, some characteristics of the co-operative education can be found in the description of the group instruction; due to this fact, components of the co-operative education were included to this paper. Moreover, the chapter about co-operative and group education comparison was added to the bachelor's thesis.

In the practical part, the goal of the thesis was in documentation of the group instruction in the class “Expert schooling of sewing”. The group instruction supporting these lessons (esp. clothes types and their sorting, or pockets) and connecting to the theory of clothing was described in detail. The practical projects were evaluated: school boutique, wedding,

cut-through pockets, and fashion shows (“Newspaper” and “Blue Sky” themes). Documentation of some of these projects was enclosed in the attachment of this thesis.

The testimonies of students indicated, that the group instruction had been interesting for them, and had helped them in learning and in forming of better group relationship.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

ČÁBALOVÁ, Dagmar. *Pedagogika pro učitele – modul B*. Plzeň: ZČU, 2007. CD. ISBN 978-80-7043-593-9

ČÁBALOVÁ, Dagmar. *Pedagogika*. Praha: Grada, 2011. 272 s. ISBN 978-80-247-2993-0.

JEZBEROVÁ, Romana. *Žákovské projekty cesta ke kompetencím: příručka pro učitele středních odborných škol*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2011. 128 s. ISBN 978-80-86856-77-3.

JŮVA, Vladimír. *Stručné dějin pedagogiky*. 6., rozš. vyd. Brno: Paido, 2007. 91 s. ISBN 978-80-7315-151-5.

KASÍKOVÁ, Hana. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha: Portál, 1997. 147 s. ISBN 80-7178-167-3.

KASÍKOVÁ, Hana. *Kooperativní učení a vyučování: teoretické a praktické problémy*. Praha: Karolinum, 2001. 179 s. ISBN 978-80-246-0192-2.

KASÍKOVÁ, Hana. *Učíme (se) spolupráci spoluprací*. Kladno: AISIS. 2005. 141 s. ISBN 80-239-4668-4.

KASÍKOVÁ, Hana. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Vyd. 2., rozš., Praha: Portál, 2010. 151 s. ISBN 978-80-7367-712-1.

KAŠOVÁ, Jitka. *Škola trochu jinak: projektové vyučování v teorii i praxi*. Kroměříž: Juventa, 1995. 81 s.

KOVALIK, Susan., OLSEN, Karen. a NOVÁČKOVÁ, Jana. *Integrovaná tématická výuka: model*. Kroměříž: Spirála, 1995. 304 s. ISBN 80-901873-0-7.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 160 s. ISBN 80-210-4142-0.

KYRIACOU, CHRIS. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2008. 155 s. ISBN 978-80-7367-434-2.

LOKŠOVÁ, Irena., LOKŠA, Josef. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí v české škole*. Praha: Portál, 1999. 199 s. ISBN 80-7178-205-X.

MAŇÁK, Josef., ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5.

MECHLOVÁ, Erika., HORÁK, František. *Skupinové vyučování na základní a střední škole*. Praha: SPN, 1986. 98 s.

PETTY, Geoffrey. *Moderní vyučování*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008. 380 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách*. Praha: Portál, 2009. 150 s. ISBN 978-80-7367-246-1.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Od teorie k praxi vyučování: na střední všeobecně vzdělávací škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 1978.

SKALKOVÁ Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, organizační metody vyučování*. 2. rozš. a aktual. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 978-80-247-1821-7.

ŠVAJCER, Viliam. *Skupinové vyučovanie*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1966. 239s.

VINTR, Jiří. *Úvod do didaktiky odborného výcviku*. Vyd. 2. České Budějovice: Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity, 2004. 95 s. ISBN 80-7040-689-5.

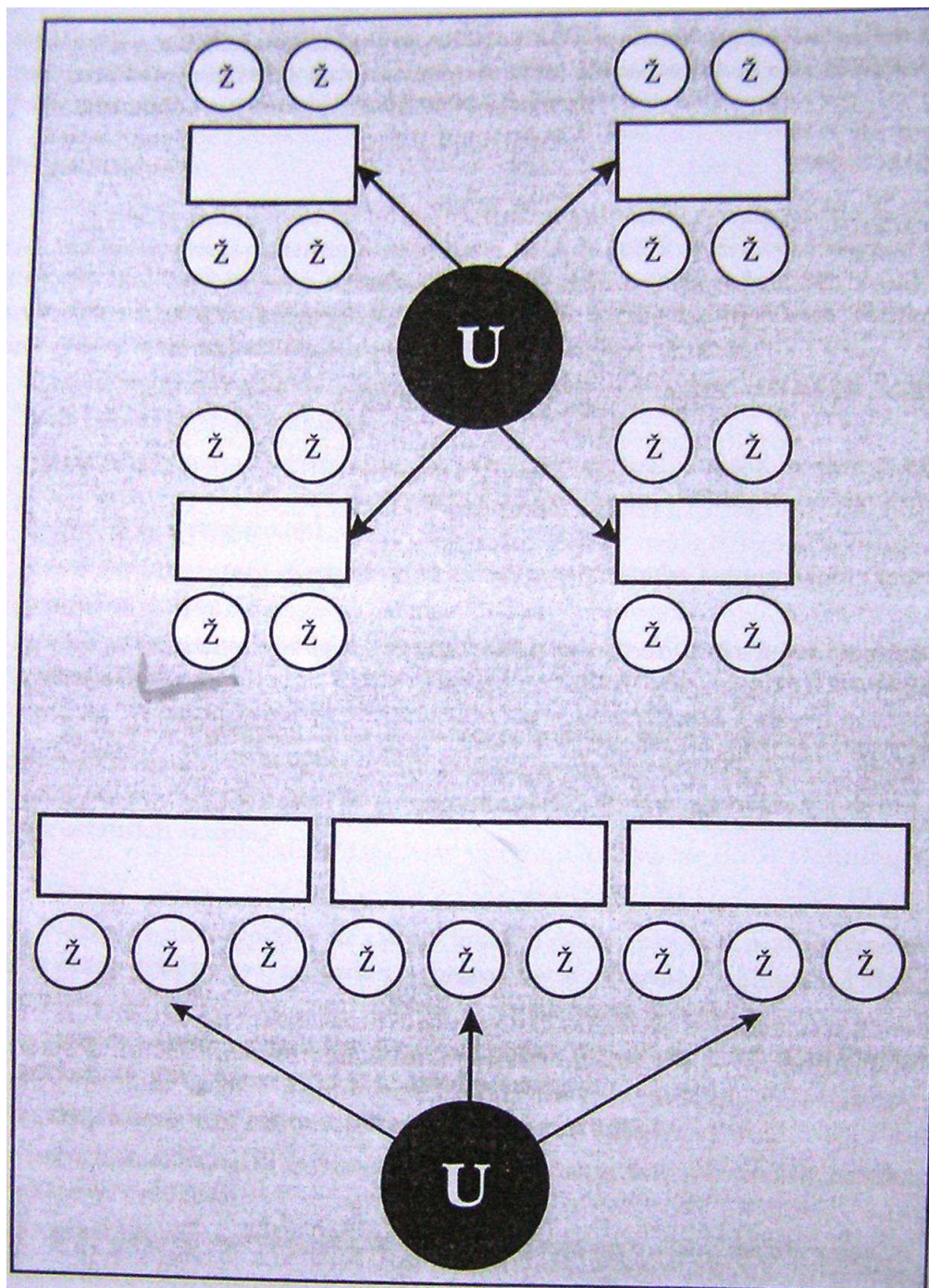

SEZNAM PŘÍLOH:

- 1a) Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Maňák J., Švec V., 2003, s. 143)
- 1b) Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Skalková J., 2007, s. 225)
- 1c) Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Kasíková H., 2010, s. 56, 82)
2. Žákyně při skupinovém vyučování
3. Seznam úkolů skupinového vyučování a hodnocení skupinového vyučování z pohledu učitele
4. Skupinové vyučování: Otevření butiku
5. Skupinové vyučování: Svatba
6. Módní přehlídka: Noviny
7. Plán vyhotovení módní přehlídky s názvem Noviny
8. Harmonogram činnosti módní přehlídky Modré z nebe
9. Návrhy kostýmů módní přehlídky Modré z nebe
10. DOTAZNÍK – skupinové vyučování

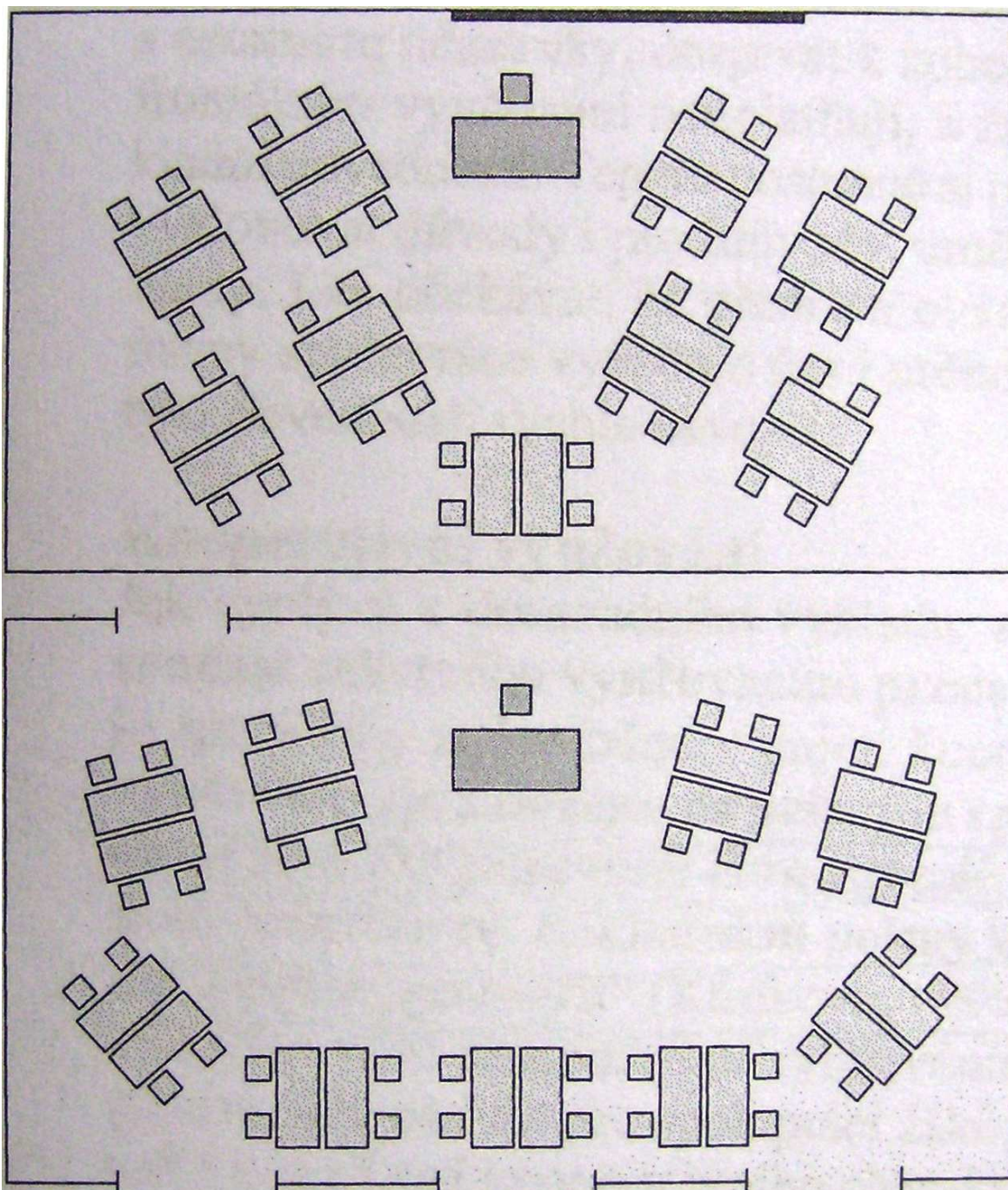
Příloha č. 1a)

Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Maňák Josef, Vlastimil Švec, 2003, s. 143)

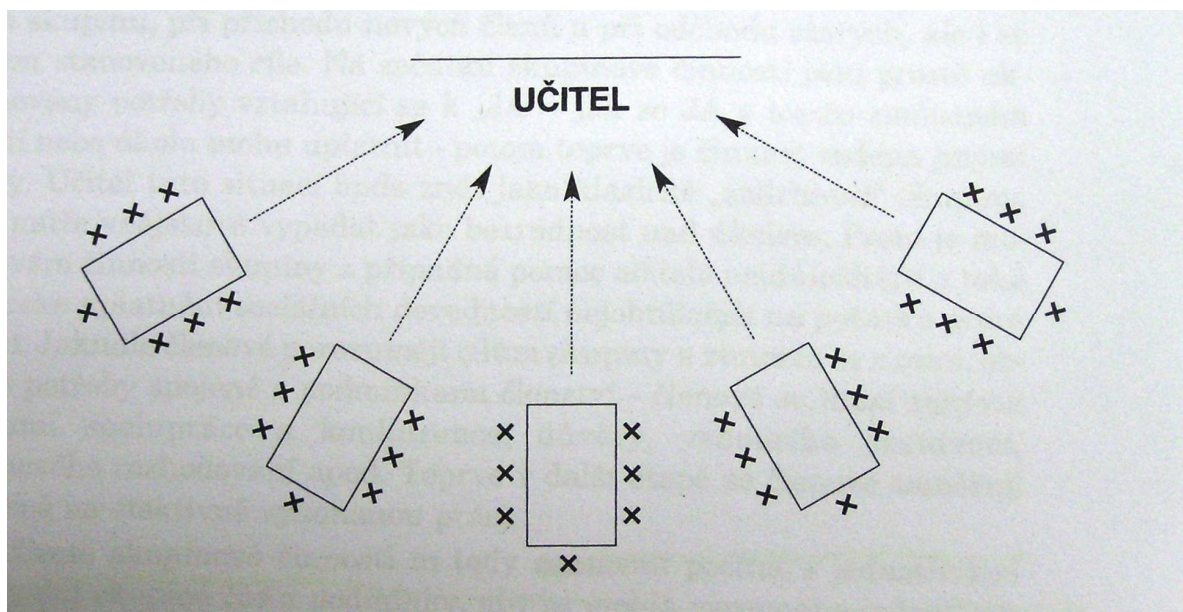
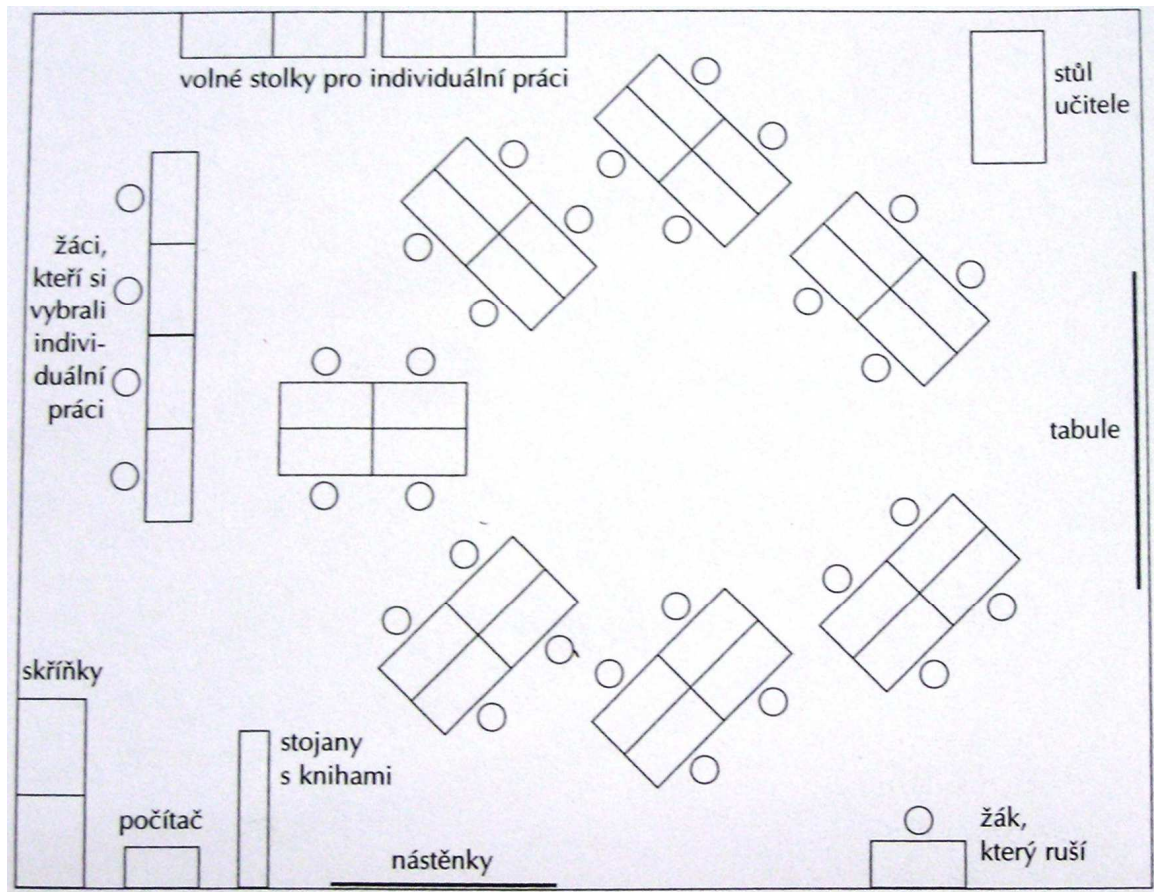
Příloha č.1b)

**Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Skalková
Jarmila, 2007, s. 225)**

Příloha č. 1c)

Uspořádání prostoru ve třídě pro skupinové vyučování (Kasíková Hana, 2010, s. 56, 82)

Příloha: č. 2.

Seznam úkolů skupinového vyučování a hodnocení skupinového vyučování z pohledu učitelky

Kriteria bodového hodnocení učitelkou:

1. Všichni ve skupině aktivně přispívali nápady a znalostmi;
2. Nevznikly neshody, spolupráce byla kladně hodnocena;
3. Komunikace byla na vysoké úrovni;
4. Správnost řazení technologických postupů, správnost technologických názvů;
5. Množství a ucelenost správných odpovědí;
6. Použití fantazie, originality a myšlenkových procesů u problémových úkolů;
7. Schopnost členů skupiny využít dříve získané dovednosti a vědomosti a jejich uvedení do praxe;
8. Dokončení zadané činnosti podle stanovených kritérií zadaných na počátku skupinového vyučování;
9. Vhodnost úkolu pro přijetí žákyněmi, subjektivní pozorování učitelkou (zda žákyně pracují s radostí a úkol přijaly kladně);
10. Aktivní využití stanovené časové dotace.

Bodové hodnocení - za každé splněné kritérium přidělen jeden bod.

(stupnice bodového hodnocení učitelem – výborné skupinové vyučování – splnilo všechny zadané kritéria 10 bodů, velmi dobré skupinové vyučování 9 bodů, dobré skupinové vyučování 7 bodů, méně dobré skupinové vyučování 5 bodů)

Bodového hodnocení učitelem:

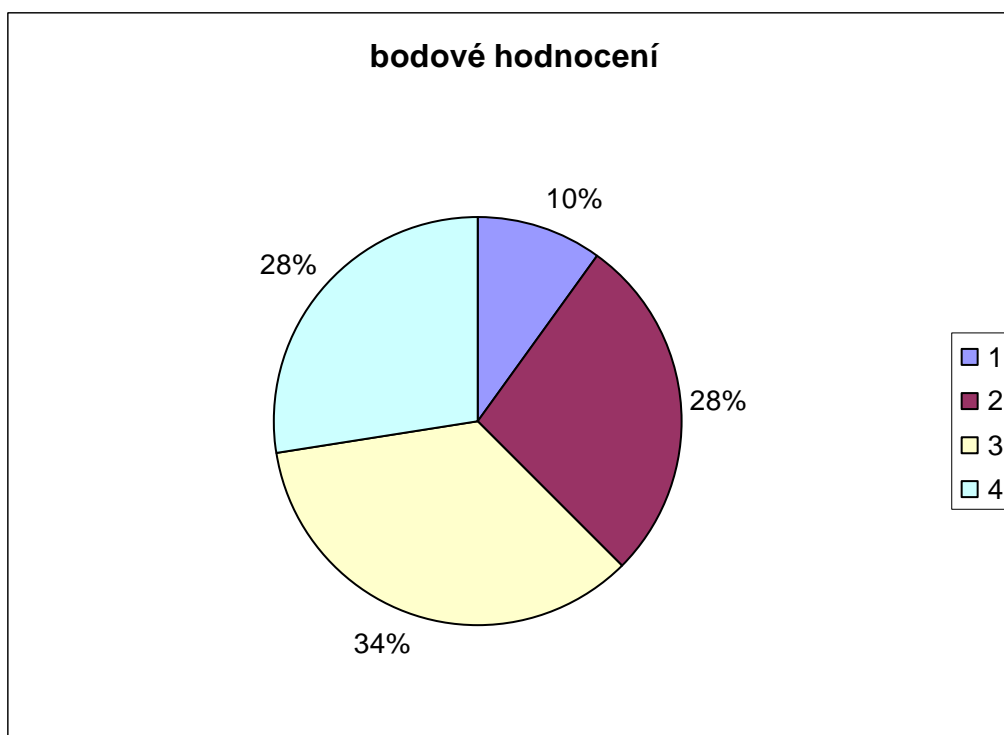
- 5 bodů – nízká míra spolupráce, při spolupráci se některé žákyně nezapojovaly dostatečně z důvodu neznalosti odpovědí, většinou šlo o úkoly z vědomostí z předmětu odívání, vznikaly i nedostatky v ucelenosti a úplnosti odpovědí, originalita výsledků nebyla na dobré úrovni, časová dotace nebyla využita;
- 7 bodů – nevzniklo úplné přijetí úkolu všemi žákyněmi, přesto většina žákyň ve skupinách spolupracovala dostatečně, vznikaly nepodstatné mezery ve znalostech

v úkolové části, nedostatek ve spolupráci vznikl opět z neznalosti teorie, časová dotace využita s malými nedostatky;

- 9 bodů – úkol žákyně zajímal a snažily se vytvořit co nejlepší výsledek, spolupráce ve skupině byla na dobré úrovni, vznikaly pouze minimální nedostatky ve správnosti u požadovaných odpovědí, nedostatky byly spíše ve způsobu postupného uspořádání odpovědí, časová dotace využita dobře;
- 10 bodů – skupinové vyučování probíhalo na vysoké úrovni, atmosféra při spolupráci příznivá, výkon žákyň výborný, většinou se jednalo o úkol, který měl povahu problému a žákyním byl blízký, žákyně pracovaly přesně, zpracování úkolu bylo ucelené a nápadité, žákyně pracovaly s originálními nápady, časová dotace zcela využita.

Bodové hodnocení učitelem v procentech:

- 10% - 5 bodů – méně dobré skupinové vyučování;
- 27,5% - 7 bodů – dobré skupinové vyučování;
- 35% - 9 bodů – velmi dobré skupinové vyučování;
- 27,5 % - 10 bodů – výborné skupinové vyučování.

	Chyby v práci	Hodnocení skupinového vyučování z pohledu učitele	Bodové hodnocení učitelem
Prověrka kapsa klínová	Drobné chyby v prověrce	Méně dobře	5
Prověrka kapsy prostřižené	Větší chyby v prověrce	Méně dobře	5
Prověrka stehy	Bez chyb	Velmi dobře	9
Prověrka švy	Bez chyb	Méně dobře	5
Prověrka všívání zipu	Drobné chyby v prověrce	Velmi dobře	9
Prověrka postup hotovení sukňe	Bez chyb	Dobře	7
Prověrka postup hotovení kalhot	Drobné chyby v prověrce	Dobře	7
Stehy všechny druhy	Bez chyb	Výborně	9
Pomůcky na šití	Bez chyb	Velmi dobře	9
Šperky – veškeré nositelné	Drobné chyby – zařazeno i co není šperk	Výborně !	10
Obutí – cokoli na nošení	Výborná práce	Výborně !	10
Švy veškeré druhy	Bez chyby	Velmi dobře	9
Pokrývky hlavy – jakékoli nositelné	Výborná práce	Výborně !	10
Oděvní doplňky	Výborná práce	Výborně !	10
Oblečení - trup	Výborná práce	Výborně !	10
Oblečení - nohy	Výborná práce	Výborně !	10
Butik - zařizujeme	Seřazení pracovní činností při zařizování	Výborně !	10
Název butiku	Krásné názvy	Velmi dobře	9
Svatba vše co potřebujeme	Výborná práce	Výborně !	10
Miminko – vše, co potřebujeme	Jen drobné chyby	Výborně !	10
Technická příprava	Nebylo vše vyjmenováno	Velmi dobře	9

Oděvní příprava	Drobné chyby	Velmi dobře	9
Žehlárna – vše na žehlení	Nebylo vše zapsáno	Dobře	7
Šicí dílna – vše na šití	V pořádku	Velmi dobře	9
Zařizujeme krejčovnu	Vcelku v pořádku	Velmi dobře	9
Druhy sukní	Drobné nedostatky	Velmi dobře	9
Druhy kalhot	Drobné nedostatky	Dobře	7
Druhy tkanin	Drobné chyby	Dobře	7
Slova od slova šít	V pořádku	Velmi dobře	9
Slova od slova steh	V pořádku	Velmi dobře	9
Druhy šicích strojů	Drobné nedostatky	Méně dobře	5
Technologický postup hotovení sukně	V pořádku	Dobře	7
Technologický postup hotovení kalhot	Drobné chyby	Dobře	7
Technologický postup hotovení šatů	Drobné nedostatky	Velmi dobře	9
Exkurze na trhy – oděvní krámky	Drobné chyby	Dobře	7
Jaká profese potřebuje pro výkon povolání jehlu	Hezká práce	Výborně !	10
Rozměry těla a jejich značky	Drobné chyby	Velmi dobře	9
Veškerý materiál a přípravu na ušití sukně	Bez chyb	Dobře	7
Veškerý materiál a přípravu na ušití kalhot	Bez chyb	Dobře	7
Příprava k závěrečné zkoušce	Dobrá práce	Výborně !	10

V tabulce hodnocení výborně, dobře, velmi dobře, méně dobře je vyjádřením subjektivního pocitu učitelky k úrovni skupinového vyučování podle zadaných kritérií a není míněno jako klasifikace známkou.

Žákyně při skupinovém vyučování

Skupinové vyučování: Otevření butiku

ŽILHOVA
GRULICHOVA
HANUSOVA
PEČENKOVA

3 SA

- 1) Šimonovský úst
- 2) Lokální obchodu
- 3) Povolení, kolaudace
- 4) Vybavení obchodu: nářadí, skříň, hany, kasa, látky, textil, časopisy, kalinky, bymalovými, umění, oblečení, roba, uc
- 5) Ověření, zabezpečení, (alarm, kamery)
- 6) Dodavatelé, dealeri 28
mýdla, hadičky, zrcadla
- 7) Šaty, sukne, kalhoty, halušky, trička, vesty, bundy, sebrý, boty, šochní, nádobí, kabáty, košile
- 8) Drobníky: šaty, kabelky, šperky, nátky, šálky, rukavice, klobouky, čepice, koberce, ponožky, punčocháče
- 9) Reklama - rádio, televize, internet, billboard, noviny
výloha
- 10) Personál, údržbář, uklídkova služba
- 11) Placení pronájmu obchodu: voda, elektrika, plyn
- 12) Výplataj
- 13) Odstoty na daních
- 14) Sledování módy, trendů
- 15) Občerstvení
- 16) Prázdninová
- 17) Bonusy pro zaměstnance za zásluhy, prázdniny
- 18) Náklady obchodu
- 19) Inventura
- 20) Reklama na sociálních sítích
- 21) Dánky za má kuru
- 22) Rozšíření obchodu
- 23) Vybava a vzhled vytrýh
- 24) Moderní přehlídky, řady
- 25) Čerpy na výrobky
- 26) Dětský koutek
- 27) Kosmetický salon
- 28) Kadeřnický salon masáže, nehty
- 29) Švadlárna
- 30) Údržba
- 31) Domá škola služba
- 32) Klimatizace
- 33) WiFi
- 34) Návěští
- 35) Perfumy, kosmetika
- 36) Dekorace - květiny, svíce
- 37) Dětská móda
- 38) Pánská móda
- 39) Oblečení všech velikostí
- 40) Oblečení všech velikostí

51
48
99

Skupinové vyučování: Svatba

Jídlo

Hovězí pačňa na smetaně

Hovězí vývar s játrovými knedličky

Svatební dort

Sunková rolka s křenovou pěnou

Svatební koláčky

Kuřecí řízek, brambory

Kaviár

Bohemia Sekt

Chulavny se rajtem

DOMEDAJČOVJ OJUS

Rychlé spuntý pro děti

~~SAVAY~~

KUB. MEDAJONKY, bram. hráška.

Charcloně

vosí Rmúda

limonké koláčky

roličky

kracny

Alapickéky

věmečky

rusimky (jahodové dortíčky)

Cinzans Bianca

Cinzans Bidder

Bohemia Sekt

fernicly

Cambians to

Muslinský nebo ovocný jogurt (pro děti)

(27)

Pačňa
Sunková
Velikonoční
~~Pačňa~~

Uvarůkai

Āaty pro nevěstu

- sexy svatební noční košilka

- tanga

- podprsenka

- podvazky

- punčochy

něco modrého

něco noseho

něco starého

něco půjčeného

Āaty na ráno

kúpan

svatební Āaty

Āaty na odpoledne

Āaty na večer

pantofle

střevičky

boty

zavinutka

kěnich

kalhoty na dopol.

košile

tiško

trenky

ponožky boty

sako

vesta

kravata

kašat

klobouk

kalhoty na svatbu

káket

Frak

košile

tiško

trenky

ponožky

boty

jetlice do kravaty

kravata

motýlek

manžetové knoflíčky

kašat

oblečení na večer

trčko

džíny

košile

ponožky

boty

bunda

Sermam svatebčarim

matka ženička
matka nevěsty
otec ženička
otec nevěsty
družičky nevěsty
družba ženička
babička nevěsty
dědeček nevěsty
babička ženička
dědeček ~~ženička~~ ženička
méděbke družičky
svědek pro nevěstu
svědek pro ženička
odborníci
dítě ženička a nevěsty
kapela
harmón
kuchyně
přímocnice odborníci
modař
varkanice
fanar
pralabice ženička
pralabice nevěsty
redce nevěsty
rymace nevěsta
redce ženička
rymace ženička
praděda ženička
praděda nevěsty
nevlátní matka
nevlátní otec
sestra nevěsty
sestra ženička

bratr ženička
bratr nevěsty
kominič
žnaty ženička
žnaty nevěsty
ČIŠVICE NA NATOLE⁶⁰
ČIŠVICE NA OBČESSTOENI

41

ČAVŘIKOVÁ
SLEHOPEROVÁ
ČELISTOVÁ
POŠTOVÁ

ZAZEMÍ

- radnice
- hostet
- zahrada
- sklize
- restaurace
- Karlovy Vary
- srabka a cisne
- svitek
- pivnik
- nemocna
- divadly
- hrad
- hrad
- hrad na hlavě v parku
- srabka a pivnik
- radice
- pruzivna a pruzivna
- auto
- fotograf
- clovik co raduje srabku
- vavricka
- svadba
- park
- reportaz
- muzika
- sklize
- kuchar
- cisar
- sbor
- hotel
- pivovar
- pension
- zahrada
- durnak
- radice

Plán vyhotovení módní přehlídky s názvem Noviny

Činnosti	Zodpovídá	Do kdy	Splněno	Zdroje	Poznámka
Návrh zaměření a název přehlídky	skupiny	1.10.	1.10.	skupiny	brainstorming
Návrh použitého materiálu	Mistrová OV a žákyně	1.10.	1.10.	Sklad a skupiny	Tkanina noviny
Výběr manekýnek a manekýnů	Ivana, Jana	1.10.	1.10.	Skupiny žákyň	Výběr hlasováním
Výběr žákyň pro zhotovení oděvů	Mistrová OV	2.10.	1.10.	Skupiny žákyň	Na tvorbě se podílely skupiny
Výběr hudby	skupiny	24.11.	3.11.	skupiny	Výběr hlasováním
Návrh choreografie	Ivana, Jana	3.12.	3.11.	skupiny	Zúčastnili se všichni
Zkoušky chůze	Ivana, Jana	15.12.	24.11.		
Zkoušky oděvů	Mistrová OV	7.12.	24.11.		
Focení	Zdeňka	15.12.	7.12.		
Propagace	Petra	15.12.	15.12.		
1. přehlídka	Vedoucí OV				Plánovaná na školní akci
2. přehlídka	Vedoucí OV				Plánovaná na školní akci
3. přehlídka	Mistrová OV				Vystoupení na plesu
Uskladnění a zakonzervování přehlídky	Mistrová OV				

Plán zhotovení modelů přehlídky Noviny a jejich cena v Kč

manekýnka	Ivana	Zdeňka	Jana	Petra
model	Šaty s řasením	Šaty s kanýry	Šaty s vlečkou	Tílko a sukně
vyhotovuje	Ivana	Lucie	Jana	Alena
1. zkouška	4.10.	3.10.	5.10.	3.10.
2. zkouška	14.10.	18.10.	17.10.	15.10.
3. zkouška	21.11.	22.11.	24.11.	23.11.
hotovo	3.12.	6.12.	7.12.	5.12.
Spotřeba materiálu	2,20 m	2,00 m	2,70 m	1,80 m
Drobná příprava	Zip šatový Nitě	Zip šatový Nitě	Zip šatový Nitě	Zip rozevírací, spirálový, nitě
Kč materiál	440,- Kč	400,- Kč	540,- Kč	360,- Kč
Kč Drobná příprava	14,- Kč 10,- Kč	14,- Kč 10,- Kč	14,- Kč 10,- Kč	28,- Kč 14,- Kč 10,- Kč
Náklady celkem	464,- Kč	424,- Kč	564,- Kč	412,- Kč

Harmonogram činností módní přehlídky Modré z nebe

Činnosti	Zodpovídá	Do kdy	Splněno	Zdroje	Poznámka
Návrh zaměření přehlídky	Obě skupiny	10.10.	7.10.	žákyně	brainstorming
Návrh použitého materiálu	Obě skupiny	12.10.	7.10.	Školní sklad	
Výběr manekýnek	Obě skupiny	12.10.	7.10.	žákyně	
Výběr zákyň pro zhotovení oděvů	Obě skupiny	14.10.	10.10.	žákyně	
Výběr hudby	Obě skupiny	20.11.	14.11.	žákyně	
Návrh choreografie	Aneta	20.11.	14.11.	Aneta	
Zkoušky chůze	Eva	24.11.	14.11.	manekýnky	
Zkoušky oděvů	Mistrová	průběžně	18.12.		
Focení	Aneta	5.1.	5.1.		
Propagace	Vedoucí	10.1.	10.1.		
1. přehlídka	Vedoucí	15.1.	15.1.		Školní akce
2. přehlídka	Vedoucí	20.2.	20.2.		Školní akce komorní divadlo
Uskladnění a zakonzervování přehlídky	Mistrová	21.2.	21.2.	Školní sklad	

Návrhy kostýmů módní přehlídky **Modré z nebe**

Příloha č. 10

Na níže položené otázky vyberte připravenou odpověď, případně dopište, proč jste takto odpověděli.

Nerozmýšlejte se příliš dlouho, první odpověď je obvykle nejlepší. Odpovídejte upřímně, dotazník je anonymní, slouží pouze výzkumu. Děkuji.

DOTAZNÍK – skupinové vyučování			
	ANO	NE	PROČ
Spolupracovali všichni stejně			
Byl někdo, kdo se do skupinového vyučování nezapojil			
Spolupracovalo se vám dobře			
Probíhala vzájemná komunikace			
Naslouchali jste si navzájem			
Dokázali jste se domluvit bez hádek			
Byly úkoly dostatečně těžké			
Učilo se vám lépe			
Měla pro vás skupinová činnost přínos			
Pomáhala učitelka dostatečně			
Zařadit skupinové vyučování pravidelně			